

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Türkiyə-Rusiya
Birgə Monitoring
Mərkəzinin
fəaliyyəti
dayandırılacaq
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 aprel 2024-cü il Cümə № 66 (8439) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Centlmen anlaşması: Rusiya Qarabağdan çıxdı, sıra Ermənistanda?

Qərbin planı nədir; Dövlət Departamentindən rus sülhməramlılarının Azərbaycandan gedishinə ecaib reaksiya

yazısı səh.5-də

İranın "qırmızı xətt" riyakarlığı - səfir yenə sərsəmlədi

yazısı səh.4-də

Firqə maraqları mili maraqları üstələyəndə - radikallar köhnə ampuada

yazısı səh.6-də

ABŞ səfiri:

"Azərbaycanın minalardan təmizlənəcəyi günü səbirsizliklə gözləyirik"

yazısı səh.3-də

"Palma yağlarının ölkəyə idxalı qadağan edilsin" - deputatdan təklif

yazısı səh.14-də

Ukrayna ilə bağlı ilginç plan və tarix - "Uzağı, iyuladək..."

yazısı səh.13-də

İran İsrailin nüvə mərkəzlərinə zərbə endirəcəyi ilə hədələyib

yazısı səh.4-də

Bakıda 2 nəfər dəm qazından zəhərlənərək öldü

yazısı səh.2-də

Şəxsiyyət vəsiqələri ilə bağlı yenilik

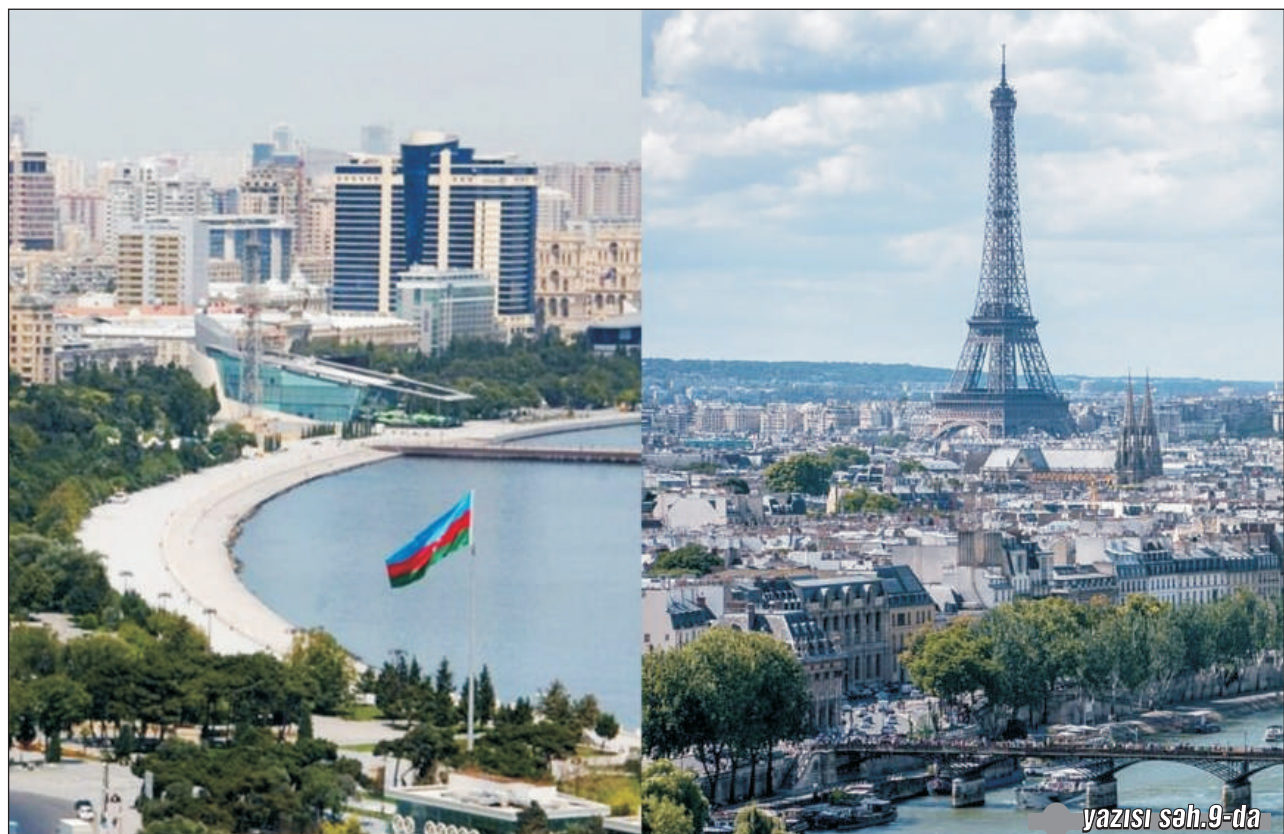
yazısı səh.14-də

Xaricdə "iş düzəldən" şirkət rəhbərlərinə cinayət işi açılıb

yazısı səh.15-də

PARİSDƏN BAKIYA QARŞI YENİ DE-MARŞ - DİPLOMATİK ƏLAQƏLƏR QIRILARSA...

Fransa siyasi elitesində Makronun radikal davranışları birmənalı qarşılanmayacaq; münasibətlərin kəsilməsinə yönəlik addımlar növbəti şantaj cəhdidir; sabiq xarici işlər nazirindən ilginç açıqlamalar

yazısı səh.9-də

Azərbaycanda ÜDM artacaq, inflyasiya azalacaq... - BVF-dən nikbin proqnoz

Eldəniz Əmirov: "2023-cü ildə ÜDM-in artım tempinin gözlənildiyindən aşağı olması hökumətin ciddi addımlar atmasına səbəb olub"

yazısı səh.10-də

Aleksey Naumov

Rusiyalı ekspert:
"Sülhməramlıların çıxarılması Qarabağ məsələsinin birdəfəlik bağlandığı tarixdir"

yazısı səh.4-də

Seymur Talibova həbs yolu göründü - sabiq nazir onu satdı

yazısı səh.12-də

Tural Abbaslı:
"Biz bu gün hərəkətə keçməsək, sonra gecikmiş olarıq"

yazısı səh.11-də

İsveç Baş naziri COP29-a dəvət edilib

İsveç Baş naziri COP29-a dəvət olunub.

APA xəbər verir ki, Azərbaycanın İsveçdəki səfiri Zaur Əhmədov Azərbaycan Prezidentinin noyabr ayında Bakıda keçiriləcək COP29-a dəvət məktubunu İsveç Baş nazirinin Ofisinə təqdim edib.

Qubad İbadoğlunun istintaqı yekunlaşır

Azərbaycan Demokratiya və Rifah Partiyasının sədri Qubad İbadoğlunun cinayət işi üzrə ibtidai istintaq yekunlaşır.

Bu barədə "Report"a onun vəkili Bəhruz Bayramov məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, Q.İbadoğluya Cinayət Məcəlləsinin 204.3.1 (saxta pul və ya qiymətli kağızlar hazırlama, əldə etmə və ya satma müəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə) və 167-3.1-ci (dini ekstremist materialları hazırlama, saxlama və ya yayma) maddələri ilə yekun ittiham elan edilib.

Məlumatla əsasən, müdafiə tərəfi işlə tanış olub, vəsəttlərini verdikdən sonra toplanmış materiallar baxılması üçün məhkəməyə göndəriləcək.

Qeyd edək ki, professor Qubad İbadoğlu 9 ay əvvəl həbs edilib.

ABŞ və Britaniya İrana qarşı sanksiyaları genişləndirib

ABŞ İsrailə dron və raket hücumuna cavab olaraq İrana qarşı sanksiyaları genişləndirib.

APA ABŞ Maliyyə Nazirliyinə istinadən xəbər verir ki, sanksiyalar siyahısına 16 fiziki və 2 hüquqi şəxs daxil edilib.

Onlar İranda PUA istehsalı ilə məşğul olan şirkətlər və şəxslərdir.

ABŞ-la yanaşı Böyük Britaniya da İrana qarşı sanksiyalar siyahısını genişləndirib.

Bildirilib ki, Britaniya sanksiyalar siyahısına pilotsuz uçuş aparatları və ballistik raket sənayesi ilə məşğul olan İranın ümumilikdə 13 hərbi təşkilatını, fiziki və hüquqi şəxsləri daxil edib.

Sanksiya tətbiq olunan hərbi qurumlar arasında İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahı və SEPAH Hərbi Dəniz Qüvvələrinin olduğu bildirilir.

Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyəti dayandırılacaq

Ağdamda yerləşən Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyəti dayandırılacaq.

APA-nın Türkiyə müxbirinin verdiyi xəbərə görə, bu barədə Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyindən bildirilib.

"Türkiyə Respublikası

ilə Rusiya Federasiyası arasında imzalanan Memorandumla Qarabağ bölgəsində atəşkəs rejiminə nəzarət etmək və qanun pozuntularının qarşısının alınması məqsədi ilə 2021-ci il yanvarın 30-da Azərbaycanın Ağ-

dam şəhərində yaradılmış Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyətini tamamlamaq üçün proses Rusiya Federasiyası və Azərbaycan ilə koordinasiyalı şəkildə davam etdirilir", - məlumatda deyilir.

Azərbaycanla Türkiyə arasında gəlirlərə görə ikiqat vergitutma aradan qaldırılacaq

Azərbaycanla Türkiyə arasında gəlirlərə görə ikiqat vergitutma aradan qaldırılacaq.

APA-nın xəbərinə görə, bununla bağlı Milli Məclisə qanun layihəsi daxil olub.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə" qanun layihəsi Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sabah keçiriləcək iclasında müzakirəyə çıxarılacaq.

31 min müəllim üçün vacib xəbər - İyunun 24-də...

Bu il üçün təhsilvəzlərin sertifikatlaşdırılmasının vaxtı açıqlanıb.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Məktəbəqədar və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Eşqi Bağirov aprelin 18-də keçirdiyi mətbuat konfransında məlumat verib.

O bildirib ki, sertifikatlaşdırma iyunun 24-də keçiriləcək.

"Bu il sertifikatlaşdırma-ya 31 035 müəllim cəlb olunacaq", - E.Bağirov deyib.

Bakıda 2 nəfər dəm qazından zəhərlənərək ölüb

Bakının Sabunçu rayonunun Ramana qəsəbəsində 2 nəfər dəm qazından zəhərlənərək ölüb.

Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, aprelin 18-də qeyd olunan ünvanda evlərdən birində 2 nəfərin dəm qazından zəhərlənərək öl-məsi faktı üzrə Sabunçu rayon prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Bakıda marketdən 8000 manatlıq spirtli içki oğurlanıb

Paytaxtın Səbail rayonu ərazisində yerləşən marketlərin birindən müxtəlif vaxtlarda 8000 manat dəyərində spirtli içki oğurlanması barədə polisə məlumat daxil olub.

Daxili İşlər Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, Səbail Rayon Polis İdarəsinin 41-ci Polis Bölməsinin əməkdaşlarının heyata keçirdikləri tədbirlərlə hadisəni törədən paytaxt sakini əvvəllər oğurluq, soyğunçuluq və narkotik cinayətlərinə görə məhkum olunmuş Rəsim Abdullayev saxlanılıb.

R.Abdullayevin Bakı şəhərində analoji cinayətlərdə iştirakının olub-olmadığı araşdırılır. Saxlanılan şəxsin qanunsuz əməllərindən zərərçəkən başqa vətəndaşlar varsa polis orqanlarına müraciət edə bilərlər.

Respublika Pediatriya Mərkəzi yaradılıb, direktor təyin edilib

TƏBİB-in tabeliyində Respublika Pediatriya Mərkəzi yaradılıb.

TƏBİB-dən APA-ya verilən məlumata görə, TƏBİB-in İcraçı direktoru Vüqar Qurbanovun təqdimatı ilə Respublika Pediatriya Mərkəzinə Azər Əhmədov direktor təyin edilib.

Mərkəzin yaradılmasında məqsəd bu sahədə fəaliyyətin səmərəliliyinin artırılması, uşaq əhalisinin müalicə diaqnostika prosesinin vahid mərkəzdə təkmilləşdirilməsi, yeni xidmət növlərinin yaradılmasıdır.

Paytaxtda narkokuryerdən 5 kq narkotik götürülüb

Paytaxtda saxlanılan narkokuryerdən 5 kiloqram marixuana və 3000 ədəd metadon həbi aşkar olunub.

Daxili İşlər Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, Bakı şəhərində polis əməkdaşlarının keçirdikləri növbəti tədbir zamanı narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olan paytaxt sakini Məhəmməd Əliyev saxlanılıb.

Ondan 5 kiloqrama yaxın tərkibi psixotrop maddələrlə zənginləşdirilən marixuana və 300 ədəd psixotrop tərkibli metadon həbi aşkarlanıb. M.Əliyev şəxsiyyəti istintaqla araşdırılan İran vətəndaşı tərəfindən narkokuryerliyə cəlb olunduğunu bildirib.

Onun daxil olduğu narkosəbəkənin digər üzvlərinin saxlanması istiqamətində tədbirlər davam etdirilir. M.Əliyevin qanunsuz əməllərindən zərərçəkən başqa vətəndaşlar varsa polis orqanlarına müraciət edə bilərlər.

“Müstəqillik mübarizəmizdə Azərbaycan xalqını yanımızda görmək çox sevindiricidir”.

APA xəbər verir ki, bunu Milli Məclisdəki “Tarix, Müasir çağırışlar və Gözlənilən Gələcək” mövzusunda həsr edilmiş konfransda Yeni Kaledoniya Konqresinin İnfrastruktur, Ərazi Planlaşdırılması, Davamlı İnkişaf, Energetika, Nəqliyyat və Rabitə Komitəsinin sədri Naisseline Omayra deyib.

“İki ölkə arasında imzalanan bu memorandum özündə siyasi dəstəyi ehtiva edir. Bu isə o deməkdir ki, biz iqtisadiyyat, mədəniyyət və bir sıra başqa sahələrdə əməkdaşlığımızı inkişaf etdirəcəyik. Bizim həmkarlarımız və kanak xalqının adından da sizə təşəkkür edirik”, - o əlavə edib.

Yeni Kaledoniya Senatının üzvü Moris Vimian isə bildirib ki, hazırda Yeni Kaledoniyada idarəetmə strukturlarının kanak xalqını təmsil edən insanlar tərəfindən idarə olunması üçün işlər aparılır:

“Bu gün hər iki əyalətimizin rəhbəri kanak xalqının təmsilçisidir. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, siyasi rəhbərimiz kanak xalqının yanındadır. Fransa bu gün taktikasını dəyişib. Bu gün Yeni Kaledoniyada bir sıra siyasi institutlar kanak xalqı tərəfindən idarə olunur. Məhz bu səbəbdən də rəsmi Paris ölkədəki bu sahədəki siyasətinə də dəyişikliklər etmək istəyir. Fransa hakimiyyətinin əsas maraqları bu prosesin yekunlaşması üzərində qurulub. Yeni Kaledoniyada bunu yaxşı anlaşırlar. Biz gələn ildən çalışacağıq ki, müxtəlif siyasi institutlar öz qərarlarını müstəqil şəkildə verə bilsinlər. Biz düşünürük ki, bu siyasətimiz çox uğurla nəticələnəcək. Onu da bilirik ki, Fransa bizə qarşı olan bu siyasətini davam etdirəcək. Yeni Kaledoniya hökuməti və kanak xalqı da öz siyasətindən geri dönməyəcək”.

“Müstəqillik mübarizəmizdə Azərbaycan xalqını yanımızda görmək çox sevindiricidir”

Milli Məclislə Yeni Kaledoniya Konqresi arasında Əməkdaşlıq haqqında Memorandum imzalandı

vam etdirəcək. Yeni Kaledoniya hökuməti və kanak xalqı da öz siyasətindən geri dönməyəcək”.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova ölkəmizdə səfərdə olan Yeni Kaledoniya Konqresinin İnfrastruktur, Ərazi Planlaşdırılması, Davamlı İnkişaf, Energetika, Nəqliyyat və Rabitə Komitəsinin sədri, Kənd Təsərrüfatı Agentliyinin sədri Omayra Naiselinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşdə Fransanın Cənubi Qafqaz regionunda sabitliyi pozmağa yönəlmiş siyasətini tənqid edib.

Sahibə Qafarova bildirib ki, Fransa öz tarixində qaraləke olan kolonializmi yalnız öz keçmiş müstəmləkələrində, zor gücünə öz hakimiyyəti altında saxladığı ərazilərdə deyil, həm də digər regionlarda, həmçinin Cənubi Qafqaz regionunda davam etdirmək niyyətindədir.

Qeyd edilib ki, Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən 30 ilə yaxın davam edən işğalı dövründə münafiqşənin həlli ilə məşğul olan Minsk Qrupunun üzvü kimi yarıtmaz fəaliyyət göstərmiş Fransa təəssüf ki, bu gün də Cənubi Qafqaz sülh

səylərini, sabitliyi pozmağa yönəlmiş siyasət həyata keçirir. Fransa regionda gərginliyi artırır, militarizmi təhrik edir. O, təəssüflə Fransanın bu gün Azərbaycana qarşı bütün müstəvilərdə hücumu keçdiyini, beynəlxalq platformalarda mümkün vasitələrdən istifadə edərək, ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası apardığını diqqətə çatdırıb.

Görüş zamanı vurğulanı ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin də dedi-yi kimi, Azərbaycan müstəqil və güclü ölkədir. Heç kim bizə təzyiq göstərə bilməz.

Ölkəmizin siyasəti yalnız sülhün, əməkdaşlığın təşviqinə, ədalətsizliyə qarşı mübarizəyə yönəlib.

Sahibə Qafarova deyib ki, Azərbaycan parlamentinin üzvləri Fransanın ikiüzlü siyasətini qətiyyətlə pisləyir və onun neokolonializm siyasətinin ifşası istiqamətində səylər göstərir.

Qeyd edək ki, aprelin 18-də Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ilə Yeni Kaledoniya Konqresi arasında Əməkdaşlıq haqqında Memorandum imzalanıb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbə-sindən verilən xəbərə görə, imzalanma mərasimində spiker Sahibə Qafarova deyib ki, bu sənəd parlamentlərimiz arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi üçün hüquqi bazanın formalaşdırılması baxımından vacib əhəmiyyətə malikdir və əməkdaşlığımızın çərçivəsini müəyyən edəcək.

Memorandumda bir sıra vacib məqamlar əks olunub. Sənəddə Azərbaycan Respublikası və Yeni Kaledoniya xalqları arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi naminə parlamentlərarası əməkdaşlığın inkişaf

etdirilməsi niyyəti ifadə olunub. Bu məqsədlə qanunvericilik orqanlarımızın komissiyaları, komitələri və orqanları arasında daimi əlaqələrin yaradılmasına köməklik göstərilməsi, həmçinin parlament və beynəlxalq fəaliyyət təcrübələrinin öyrənilməsi və bölüşülməsi məqsədilə parlament üzvlərindən ibarət nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinin təşkili nəzərdə tutulub.

Sənəddə tərəflər arasında əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün deputatlardan ibarət müvafiq qrupun yaradılması və bu qrupun fəaliyyətinin hər vasitə ilə təşviq edilməsi Memorandumda əksini tapıb. Bunlarla yanaşı, Azərbaycan Respublikası ilə Yeni Kaledoniya arasında beynəlxalq parlament arenasında əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətlərinin araşdırılması, nəzərdən keçirilməsi, inkişaf etdirilməsi və həyata keçirilməsi üçün fəal səylərin göstərilməsi nəzərdə tutulur. Tərəflər qanunvericilik orqanlarının səmərəli fəaliyyətinə müsbət töhfə verə biləcək təcrübə mübadiləsinin aparılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatı ilə Yeni Kaledoniya Konqresinin Bürosu arasında daimi əlaqələrin yaradılmasına da razılıq veriblər.

ABŞ səfiri: “Azərbaycanın minalardan təmizlənməyəi günü səbirsizliklə gözləyirik”

ABŞ minalardan təmizləmə əməliyyatları üçün Azərbaycana 38 milyon dollara yaxın vəsait ayırıb.

APA səfirliyə istinadən xəbər verir ki, bu barədə ABŞ səfiri Mark Libby Ağdamda yeni minatəmizlə-

yənlərin fəaliyyətə başlamalarına həsr olunan mərasimdə çıxışı zamanı bildirib.

“Bu gün mən təlimlərini başa vuraraq peşəkar minatəmizləyən kimi fəaliyyətə başlayacaq bu cəsur azərbaycanlı mütəxəssislərə

heyranlığımı və hörmətimi bildirirəm.

Yeni minatəmizləyənlər arasında qadınları görmək məni xüsusilə sevindirir.

Qadınları gücləndirmək ölkənin bütün işçi qüvvəsini işə cəlb etmək deməkdir və

onların istedadlarından istifadə etmək istənilən problemin öhdəsindən gəlməyin ən yaxşı yoludur.

Sizin işiniz məcburi köçkünlərin öz evlərinə daha tez və təhlükəsiz qayıtmasına kömək edəcək.

Nəhayət və ən əsası, sizin işiniz xəsarətlərin qarşısını alacaq və həyatları xilas edəcək”, - diplomat qeyd edib.

Səfir vurğulayıb ki, Birləşmiş Ştatlar minatəmizləmə təşkilatlarının texniki potensialının artırılmasına və ölümcül minaların və partlamamış hərbi sursatların təmizlənməsinə yönəlmiş humanitar mina fəaliyyətini dəstəkləməyə sadıqdır: “Biz Azərbaycanın minalardan təmizlənməyəi günü səbirsizliklə gözləyirik və bu məqsədə çatmaqda Azərbaycanın yanındayıq”.

Aİ sülhməramlılarının Qarabağdan çıxarılmasına təmkinli reaksiya verib

Avropa İttifaqı Rusiya sülhməramlılarının Qarabağdan çıxarılması haqqında qərarı necə qiymətləndirir? Turan Agentliyinin bu sualına Aİ-nin Xarici Əlaqələr və Təhlükəsizlik Siyasəti Xidmətinin mətbuat katibi Peter Stano belə cavab verib:

“Biz onu deyə bilərik ki, Rusiya qoşunlarının Azərbaycandan çıxarılması haqqında məlumatı diqqətə alırıq. Və əlavə edirik ki, Aİ əvvəlki kimi Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh prosesini dəstəkləməyə sadıqdır”.

İranın Ermənistandakı səfiri Mehdi Sübhani yenə “gül” vurub. Azərbaycan əleyhinə danışib, ölkəmizi şantaj edib.

Erməni mediasına müsahibəsində diplomat İsraili Cənubi Qafqazda qeyri-sabitliyin əsas mənbəyi adlandırıb və daha sonra deyib: “Sionist rejim Cənubi Qafqazın hərbişdirilməsinə və regionun ayrır-ayrı ölkələri ilə İran arasında münasibətlərdə gərginliyin artmasına töhfə verir. Üstəlik, Qarabağda erməni əsgərləri əsasən İsraildən gələn silahlarla öldürülüb”, - deyə o gileylenib.

Səfir onu da bildirib ki, Tehran “İsrail təxribatlarına uymamaq” üçün Qafqaz regionu xalqlarının müdrikliyinə güvənir. Halbuki Güney Qafqazda təxribatla əsasən hansı ölkələrin məşğul olduğu çoxdan bellidir. Onlardan biri də elə öz gözündə “tiri” görməyən İrandır.

İkinci yandan, erməni əsgərlərinin Qarabağda nə iti azmışdı ki, yad torpaqlarda ucuz ölümə də tuş gəlsinlər?

İranın “qırmızı xətt” riyakarlığı - səfir yenə sərsəmlədi

Tehran ərazi bütövlüyümüzü tanıyır, ya yox?

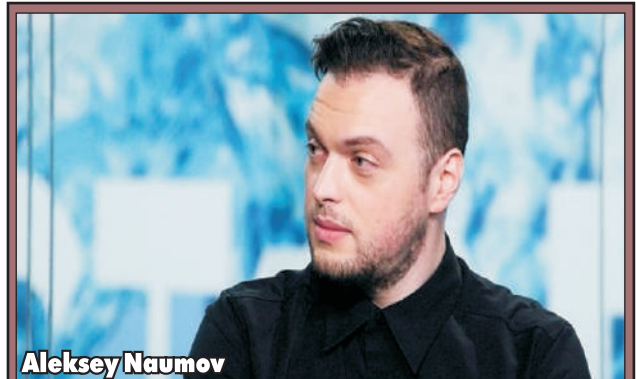
Ümumiyyətlə, bu cür təxribatçı açıqlamalarla İran nə demək istəyir, Azərbaycana nəyin mesajını verir?

Xatırladaq ki, M.Sübhani bir neçə ay öncə erməni mediasına müsahibəsində “Qarabağ ermənilərinin öz müqəddəratını təyinetmə haqqından” dəm vurmuşdu.

Siyasi və Hüquqi Araşdırma Mərkəzinin sədri, politoloq Xəyal Bəşirov “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, biz bu ki-

rədə bəyanatlarının qeyri-sərimimi olduğunu, ya da səfirin Tehrana tabe olmadığını, İrandan sifarişlər aldığını etiraf etməlidirlər. Əgər səmimidirlərsə o zaman səfirin dediklərini təkzib etməlidirlər. Cənubi Qafqaza kənar və təhlükəli qüvvələri Azərbaycan deyil İran daxil edir. Avropa İttifaqının müşahidə missiyası adı altında Ermənistan öz ərazisinə İranın özünə düşmən kimi gördüyü qüvvələrin kəşfiyyat-

hüququdur. İranın bu hüquqa hörmətlə yanaşması lazımdır. Azərbaycan bu silahları İrana qarşı istifadə etmək üçün almır. Azərbaycan öz ərazisini və suverenliyini qorumaq üçün silah alır. Kimdən silah alması isə onun öz seçimidir. İran bu seçimə hörmətlə yanaşmalıdır: “Biz məhz bu zaman İranın səmimiyyətinə inanırıq. Ermənistanın isə öz ərazisində Fransa və digər bölgədə qarşıdur-

Aleksey Naumov

Rusiya ekspert: Sülhməramlıların çıxarılması Qarabağ məsələsinin birdəfəlik bağlandığı tarixdir

“Qarabağdakı Rusiya sülhməramlı kontingentinin vaxtından əvvəl çıxarılması barədə Rusiya ilə Azərbaycan arasında razılaşma onu göstərir ki, Moskva-Bakı münasibətləri yeni dövrə qədəm qoyur”.

Bunu APA-nın Moskva müxbirinə müsahibəsində rusiyalı siyasi ekspert Aleksey Naumov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Rusiya sülhməramlılarının Qarabağdan çıxarılması ilə iki ölkə arasındakı münasibətlərdə yeni mərhələ açılır.

“Bu, bir vaxtlar Rusiya sülhməramlılarının Qarabağa yerləşdirilməsinin guya Moskva ilə Bakı arasında razılaşma əsasında olmadığını, işğal olduğunu, Rusiyanın Azərbaycanın inkişafına mane olmaq üçün bu addımı güclə atdığına dair deyilənlərin boş söhbətlər olduğunu göstərdi. Biz gördük ki, Rusiya sülhməramlı kontingentinin Qarabağda mövcudluğu istisnasız olaraq Moskva ilə Bakı arasında olan razılaşmadan asılıdır. İki müttəfiq ölkənin rəhbərliyi nəticəyə gəldilər ki, sülhməramlıların Qarabağda qalmasının mənası yoxdur. Hətta, heç kəs 2025-ci ili gözləmədi. Hesab edirəm ki, bu, harmoniyalı, qarşılıqlı sərfəli və məntiqlə dolu olan Moskva ilə Bakı arasındakı münasibətlərə Rusiya sülhməramlı kontingentinin lazım olmadığını göstərir. Mən bütün azərbaycanlı dostlarımı bu əlamətdar tarix münasibətilə təbrik edirəm. Bu, Qarabağ məsələsinin birdəfəlik bağlandığı tarixdir. Qarabağ məsələsi artıq birdəfəlik qeyd-şərtsiz bağlandı. Düşünürəm ki, biz sizinlə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin tam harmoniyalı inkişafı yolunda son məneənin necə götürüldüyünü görürük. Daha Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində ağırlı nöqtələr, ağırlı məsələlər yoxdur. İndi bu münasibətlər müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyət haqqında Bəyannamənin ruhunda inkişaf edə və Rusiya və Azərbaycan xalqlarının xeyrinə işləyə bilər”, - Naumov qeyd edib.

Əhməd Haq Tələb

İran İsrailin nüvə mərkəzlərinə zərbə endirəcəyi ilə hədələyib

İsrailin nüvə mərkəzləri müəyyən edilib və bütün hədəflər haqqında lazımi məlumatlar var. APA “Tasnim”ə istinadən xəbər verir ki, bu barədə SEPAH-ın Nüvə Mərkəzlərinin Mühafizəsi və Təhlükəsizliyi Korpusunun komandanı general Əhməd Haq Tələb bildirib.

O qeyd edib ki, İsraildən hücum olarsa, həmin hədəflər İranın ixtiyarında olacaq.

General əlavə edib ki, İran özünün nüvə doktrinasını nəzərdən keçirə bilər.

Məgər onlar işğalçı Ermənistan ordusunun hərbiçiləri deyildi? İran səfiri bunu bilmirmi? Bilir. O zaman nədən Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün yox, işğalçı ordunun gəbərdilən əsgərlərinin dərdini çəkir? “Qırmızı xətlər” nə oldu bəs? Və əgər İsrail silahları təcavüzkarı cəzalandırmaq üçün istifadə olunubsa, burada xoşagəlməz nə var?

Əlbəttə, Sübhani özünün yox, təmsil etdiyi dövlətin mövqeyini ifadə edir. İranın erməni işğalı dövründə və ondan az sonra hansı oyunlardan çıxdığını isə Azərbaycan xalqı çox yaxşı xatırlayır. Səfirin son açıqlaması da bir daha sübut edir ki, rəsmi Tehran şablon bəyanatlara rəğmən, Bakının Qarabağ üzərində öz suverenliyini bərpa etməsindən hələ də məmnun deyil.

mi absurd, təxribatçı bəyanatlara adət etmişik. İranın Ermənistandakı səfiri həmişə ermənilərdən çox ermənilik edir. İranın Ermənistandakı səfiri ilə Fransanın Ermənistandakı səfirinin vaxtaşırı verdikləri bəyanatlar bir-birinə çox bənzəyir. Sanki bu bəyanatları eyni adam yazıb onlara verir ki, səsləndirsinlər: “Eyni zamanda bu dəfə İran səfirinin haqqında söhbət gedən fikirləri dilə gətirməsi İran rəsmilərinin son günlər Azərbaycanla bağlı səsləndirdikləri fikirlərlə ziddiyyət təşkil edir. İran bir tərəfdən Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırmaq istədiklərini deyir, o biri tərəfdən İranı təmsil edən səfir Azərbaycana qarşı təxribatçı iddialarla çıxış edir. Tehran bu məsələyə reaksiya verməlidir. Ya Azərbaycanla münasibətlərin yaxşılaşdırılmasının tərəfdarı olduqları ba-

çılarını yerləşdirib. Bununla İranın elan etdiyi qırmızı xətti Ermənistan keçir. Ona görə də Tehran ona təhlükənin Azərbaycandan deyil, Ermənistandan gəldiyinin fərqi olmalıdır. Ermənistan müdaxilə missiyası adı altında faktiki olaraq NATO-nun gizli qüvvələrini öz ərazisinə gətirib. Bu da o deməkdir ki, Ermənistan Cənubi Qafqazı, bütün bölgəni plasdarma çevirmək niyyətindədir. Bunun zərbəsini İran görecekdir. Ona görə də İranın səfiri Azərbaycana böhtan atmaqdan fəaliyyət göstərdiyi Ermənistan dövlətinin bölgəni fəlakətə sürükləməsinə münasibət bildirməlidir. İranın və onun səfirinin Ermənistanın bölgəyə yad ünsürləri cəmləməsinə səssiz yanaşması çox ciddi suallar yaradır”.

Ekspert qeyd etdi ki, Azərbaycanın istənilən dövlətdən silah alması suveren

mada maraqlı olan dövlətlərin kəşfiyyatçıları mülki missiya adı ilə yerləşdirməsi bütün bölgə üçün təhlükə yaradır. İran hakimiyyəti daha yaxşı olar ki, səmimiyyət ortaya qoysun və bu məsələyə adekvat reaksiya versin. 5 aprelə Nikol Paşinyanla keçirilən məlum görüşdən və razılaşmalardan sonra da Tehran Ermənistanla qarşı hər hansı mövqe ortaya qoymursa, səssiz yanaşırsa İranın səmimiyyətindən danışmağa ümumiyyətlə lüzum yoxdur. Belə çıxır ki, İranın “şeytan” adlandırdığı dövlətlərlə gizli işbirliyi olduğu barədə deyilənlər reallığı əks etdirir. Cənubi Qafqazı hərbişlədiren, kənar güclərin plasdarmına çevirməyə çalışan Ermənistandır. Bunu görməməzlikdən gəlib, səfirin Azərbaycanı Cənubi Qafqazı hərbişlədirməkdə və İranın ma-

raqlarına qarşı addımlar atmaqda ittiham etməsi gü-lüncdür, təxribatdır. Kollektiv Qərb adlanan qüvvələri bölgəyə Ermənistan hakimiyyəti gətirir. İran məgər bunu görmür?! Görür, sadəcə Ermənistanı dayandırmaq əvəzinə ona susmaq şərəit yaradır.

Belə bir reallıq ortada olduğu bir vaxtda İranın Ermənistan-dakı səfiri Azərbaycanla bağlı sussa daha yaxşı olar. İran Rusiya ilə anlaşmalarına, Rusiyaya qarşı da naxələlik edir”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Rusiyanın müvəqqəti sülhməramlı kontingenti 2020-ci ilin 10 noyabr kapitulyasiya sənədində nəzərdə tutulduğundan il yarım tez Qarabağı tərk etməli oldu. Əslində erməni əhali könüllü köç edəndən sonra rus hərbiçilərin ərazimizdə qalması öz anlamını faktiki itirmişdi.

Artıq həm rəsmi Bakı, həm də Kreml Rusiya kontingentin Qarabağdan çıxarılmasını təsdiqləyib. Vladimir Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib ki, sülhməramlıların şəxsi heyət və hərbi texnikalarının Qarabağdan çıxarılmasına başlanıb. Öz növbəsində Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev sülhməramlıların ərazimizdən vaxtından əvvəl çıxarılması barədə hər iki ölkənin ali rəhbərliyinin qərar qəbul etdiyini deyib. Demək, Türkiyə və Rusiya hərbiçilərindən ibarət Ağdam Monitoring Mərkəzi də tezliklə qapılacaq, artıq bu barədə xəbərlər yayılır. Diqqətçəkəni həm də odur ki, proses hay-küysüz, iki qonşu dövlət arasında normal münasibətlərin xarakterinə uyğun şəkildə və hər iki ölkənin ali rəhbərliyinin qərarı ilə reallaşır. Bəs bölgədəki yeni realıq fonunda Qərb, özəlliklə onun aparıcı dövləti ABŞ bu olaydan sonra Ermənistandan da Rusiya hərbi kontingentini çıxarmaq üçün İrəvana təzyiqləri artırmaq yönündə hərəkətə keçə bilirmi?

Yeri gəlmişkən, ABŞ Dövlət Departamentinin sözcüsü Vedant Patel Rusiyanın sülhməramlı kontingentinin Qarabağdan tezliklə çıxarılmasını şərh edərək qeyd edib ki, bu, Rusiyanın etibarsız müttəfiq olduğunun göstəricisidir. Əcaib yanaşmadır. Ağ Ev bu mövqə ilə əslində "ağ eləyib". Belə çıxır ki, etibar anlayışı ancaq ermənilərə münasibətdə aktualdır bu ölkə üçün...

Azərbaycan və Rusiya hərbi kontingentin çıxarılmasına qərar verdikdən sonra Ermənistandakı Rusiya hərbi bazasına da diqqət yönəlməkdədir. Bəs, Putin və Paşinyan arasında da belə bir dinc (centlmen) anlaşma mümkündürmü? Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanması buna zəmin yarada bilərmə? Başqa yandan, ruslar çıxdı deyə, Qərbin Qarabağa BMT missiyası adı ilə girməyə həvəslənməsi mümkündürmü? Brüssel və Vaşinqtonun planı nə ola bilər?

Bütün bu suallarla əlaqədar müraciət etdiyimiz deputat Sahib Aliyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Rusiyanın Qarabağdakı hərbi kontingentini vaxtından öncə oradan çıxarması sözügedən dövlətin Azərbaycanın regionda da olmasa, öz torpaqlarında yaratdığı realıqla razılaşdığını növbəti və sonuncu təsdiqidir: "Amma Azərbaycan təkə öz torpaqlarında yox, bütövlükdə regionda yeni realıq formalaşdırmağa çalışır ki, burada da söhbət ilk

Centlmen anlaşması: Rusiya Qarabağdan

çıxdı, sıra Ermənistanda? - Qərbin planı nə...

Dövlət Departamentindən rus sülhməramlılarının Azərbaycandan gedishinə əcaib reaksiya; **deputat**: "ABŞ və Fransa bizim regionda gərginliyə son qoyulmasını qətiyyənlə istəmir"

növbədə dayanıqlı sülh quruculuğundan gedir. Bunu həzm etməyənlər isə yetərincədir, ilk növbədə də qərbdəki bəzi yirtıcılar nəinki bizim regionda qarşıdurmanın tam aradan qalxmasını istəmərlər, hətta Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan qurtarıb üzərində suverenliyini təmin etməsi ilə də barışmırlar. Mübhəm Brüssel görüşü, onun ardınca Fransanın Azərbaycandakı səfirini geri çağırması və ABŞ-nin Ermənistandakı baş diplomatı Kristina Kvinin açıqlamaları da bunu təsdiqləyir. Görün, İranın Ermənistandakı səfirindən çox da fərqlənməyən bu xanım nə deyir: "Qeyd etməliyəm ki, Qarabağ hayları qayıtmalı və təhlükəsiz mühitdə yaşamaqlıdır. Birləşmiş Ştatlar onların bu hüququnu dəstəkləyir, amma adamlar qayıtmaq üçün orada təhlükəsiz şərait görmürlər. O səbəbdən də biz diqqəti onlara burada, Ermənistanda yönəltməyə yönəlməmişik. Ancaq bu, heç də qayıtmaq məsələsinin bağlıdığı demək deyil". Yəqin ABŞ Dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Ceyms O'Braynın ötən il noyabrın 15-də Konqresdəki dinləmə zamanı etdiyi çıxışı xatırlayanlar var. Həmin çıxışda ABŞ rəsmisi özünü və ölkəsini güclü vəziyyətdə qoyaraq geri addım atmalarına aparıb çıxaran nataraz açıqlamalarıyla yanaşı, hansısa bir araşdırma komissiyası yaratdıqlarını, o komissiyanın Qarabağı tərk edən haylarla söhbət apardığını və gələn nəticəni, başqa sözlə

desək, orada etnik təmizlənmə aparılıb-aparılmadığını hələ açıqlamaq istəmədiklərini bildirmişdi. Bir də onu bildirmişdi ki, Avropa Birliyi ilə birgə Ermənistanı dəstək üçün üçlü məsləhətləşmələr keçirmək planları var, yeni bir növ Brüsseldəki 5 aprel görüşünün anonsunu vermişdi. Beləliklə, çox ehtimal ki, Brüssel görüşündə Qarabağı tərk etməsi hayların ora necə, hansı şərtlər çərçivəsində qaytarılacaqları və onun üçün nə etmək lazım gəldiyi də məsləhətləşilib. Görüşün yekunuyula ilə bağlı rəsmi açıqlamada bununla bağlı heç nə deyilməməsi və O'Braynın haqqında danışdığı komissiyasının Qarabağı tərk etmiş haylarla apardığı söhbətdən gələn "nəticə"nin hələlik açıqlanmamasının əsas səbəbi zənnimcə, Rusiyanın oradakı hərbi kontingenti idi".

S.Aliyevin sözlərinə görə, mümkündür ki, Rusiya hərbi kontingenti Qarabağdan çıxandan sonra sözügedən komissiya nəticəni açıqlayacaq və orada Azərbaycan guya etnik təmizləmə aparmaqda suçlandırılacaq: "Ardınca da qərbdəkilər hayları təzyiq yoluyla öz qanadları altında yenidən Qarabağa qaytararaq oranı kosovolaşdırmağa cəhd edəçəklər. Burada Paşinyanın sözdə olsa, Azərbaycanın torpaq bütönlüyünü niyə tanıması ilə bağlı son etirafına diqqət yetirməyi istəyirəm. Ermənistan baş naziri eyhamla bildirir ki, o, Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıdığını məhz qərbdəkilərin diqqəti ilə dilə gətirib. Burada isə məqsəd qətiyyənlə "miat-

sum" xülyasından əl çəkmək olmayıb. Həmin qərbdəkilərin planları belə imiş ki, öncə Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıyaraq işğal suçunu üzərindən sildirsən, ardınca da onlar orada yaşayan hayların hüquqlarının tapdandığı, təhlükəsizliklərinin təhdid edildiyi adı altında "xilas olmaq üçün ayrılmaq" ssenarisini işə salsınlar. Yəqin dövlətimiz Paşinyanın Azərbaycanın torpaq bütönlüyünü tanımasının arxasında Qərbin məkrli oyununun gizləndiyini ilk gündən bildiyindən qabaqlayıcı addımlar atdı. Prezidentimizin köməkçisi Hikmət Hacıyev Qarabağdakı antiterror tədbirlərindən sonra "game over", yəni "oyun bitdi" sözlərini hər halda ələ-belə işlətməmişdi. Yeri gəlmişkən, ötən ilin noyabrında Konqresdəki dinləmə zamanı ABŞ Dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Qarabağdakı Rusiya hərbi kontingentinin üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirmədiyini bildirərək qərbinki ilə əvəzlənməli olduğuna da açıq eyham vurmuşdu. Ona görə onların eyhamlarını reallaşdırmaq üçün yenidən hərəkətə keçəcəklərini istisna etmərəm". Deputat qeyd etdi ki, Fransanın Azərbaycanla körpüləri tam yandırmağa hazır olduğunu sərgiləməsi, ABŞ səfiri Kristina Kvinin ölkəsinin Ermənistanla "təhlükəsizlik və müdafiə ilə bağlı çox fəal, məzmunlu müzakirələr" apardığını, ora zirehli təcili yardım maşınları göndərəcəyi və Vaşinqtonun regionda gərginliyə xidmət edən digər planları haqqında son açıqlamalarının arxasında

məhz bu niyyət dayanır bilər: "Digər planlar deyərək mən ilk növbədə və Azərbaycanla şərti sərhəddə onun da "mülki" təmsilçilərinin peyda olacaqlarını "istisna edilmədiyini" nəzərdə tuturam. Maraqlıdır deyilmi, əgər sözü gedən cüt-lük Ermənistanı savaşa sürükləmərsə, ABŞ-ın "Ermənistanın Müdafiə Nazirliyinə kömək məqsədilə məsləhətçi" təyinatı, ora zirehli təcili yardım maşınları göndərməyə hazırlaşması, onunla "təhlükəsizlik və müdafiə ilə bağlı çox fəal, məzmunlu müzakirələr" aparması və Brüssel görüşündə artıq üzərindən sirr pərdəsi götürülən digər gizli razılaşmalar nə üçündür? Orası da aydındır ki, Ermənistanı hərtərəfli silahlandırsalar da, yeni savaş başlarsa, nə ABŞ, nə də Fransa hərbiçiləri haylarla çiyin-çiyinə vuruşmayacaqlar. Olsa-olsa, bir neçə hay əsilli terrorçudan başqa həmin ölkələrdən kimse gəlib onlara qoşulmayacaq. Ancaq Qərbdə əmindilər ki, belə sevimli hayları taleyin ümidinə də buraxılmayacaqlar".

S.Aliyev bildirdi ki, burada ABŞ Dövlət Departamentində Rusiya-Amerika prezidentlərinin ikitərəfli komissiyasının keçmiş müşaviri Ceyms Kardenin "American Conservative"-də dərc edilən məqaləsindəki "Ermənistanın təhlükəsizliyinin ən yaxşı təminatçısı Rusiya və İrandır" cümlesini xatırlatmaq lazım gəlir: "Yəni mümkündür ki, qərb bunun alınmayacağını bilə-bilə Rusiyanı Ermənistandan vurub çıxarmaq adı altında əslində hayları Qarabağa qaytarıb öz "sülhməramlı"ları ilə Azərbaycanda hərbi mövcudluğunu təmin etməyi, hədəfləyir. Beləliklə, bu plan alınsa, müvəqqəti səlahiyyət bölgüsü baş verir, Ermənistanın təhlükəsizliyi Rusiyanın, Qarabağdakılar isə qərbin əlində geosiyasi alətə çevrilirlər. Sonrakı mərhələdə isə artıq Rusiyanı regiondan vurub çıxarmaq indiki qədər mürəkkəb təsir bağışlamayacaq. Fəqət, açıq mən Rusiyanın əgər varsa, belə bir planla razılaşacağını düşünürəm və bir daha vurğulayıram ki, bütün bunlar ehtimallardır".

Amma deputat vurğuladı ki, ehtimal olmayan iki realıq da var: "Onlardan birincisi bu-

dur ki, ABŞ və Fransa bizim regionda gərginliyə son qoyulmasını qətiyyənlə istəmir və burada NATO üzvü Türkiyə-dənsə, düşməni kimi təqdim etdikləri Rusiya ilə İranın dominant güc olaraq qalmalarında daha maraqlıdır. İlk növbədə ona görə ki, onların heç birində öz dominantlıqlarını hegemonluğa çevirmək potensialı görmürlər. Türkiyəyə, türk dünyasına yanaşmada isə əks fikirdədirlər, elə Zəngəzur dəhlizinin işə düşməsinin əleyhinə çıxmalarının səbəblərindən də biri budur. İkinci realıq isə ondan ibarətdir ki, Azərbaycan da, Türkiyə də, qərbdəki bəzi güclərin ölkəmizi Rusiya və İranla toqquşdurmaq niyyətlərindən də, digər məkrələrindən də xəbərdardırlar və cənaib İlham Əliyevin təbircə desək, biz bütün ssenarilərə hazırıq. Bütün ssenarilərə hazır olduğumuzu isə qabaqlayıcı addımlar atmaqla bir neçə dəfə artıq göstərişik də".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə sülhməramlıların sakitcə çıxarılmasını həzm edə bilməyənlərin yeni bəhanə uydurmasına diqqət çəkib: "Rusiya daxil olduğu məkanı tərk etmir" tezi Azərbaycan nümunəsində ortadan qaldırıldıqdan sonra yeni tezis gündəmə gətirilib: "Rusiya hərbiçilərinin Qarabağı vaxtından əvvəl tərk etməsi Bakının Kreml qarşısında hansısa şifahi öhdəliyi sayəsində mümkün olub". Şifahi öhdəlik kimi Rusiyanın istəyi ilə Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olacağı göstərilir. Rəsmi Bakının bu təşkilata üzv olmasının şərti bellidir: Ermənistan Azərbaycanla sülh sazişi imzalamalıdır. Bu saziş imzalanandan sonra Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzvlüyü müzakirə oluna bilər. Ermənistan xaric, bu təşkilatdakı üzv dövlətlər Azərbaycanın tərəfdaşlarıdır və hər biri ilə sıx iqtisadi əlaqələri mövcuddur". E.Şahinoğlu hesab edir ki, Azərbaycanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına üzvlüyü isə mümkün deyil: "Azərbaycan hərbi bloklara qoşulmur və bu səbəbdən Qoşulmayanlar Hərəkatının üzvü olub. Bu məntiqi Kreml də qəbul edib".

□ **E.PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Aprelin 16-da Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiç azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevə zəng edib və son dövrlərdə ölkəsinin məruz qaldığı təzyiqlər haqda məlumat verərək dost Azərbaycan xalqının dəstəyini xahiş edib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Serbiyanın qarşılıqlı surətdə həmişə bir-birlərinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini dəstəklədiklərini bildirərək bundan sonra da bu mövqenin davam etdiriləcəyini vurğulayıb.

Bu xüsusda iki ölkənin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlığı qeyd olunub. Dövlət başçısı Serbiya Prezidentini BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçiriləcək 29-cu sessiyasına dəvət edib. Vuçiç dəvəti məmnuniyyətlə qəbul edib. Azərbaycan və Serbiya arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq xarakterini daşımasından məmnunluq ifadə olunub və ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti bildirilib. Amma yayılan rəsmi məlumatda qeyd olunan detallar Serbiyaya təzyiqlər dedikdə hansı məsələlər nəzərdə tutulub? Azərbaycan və onun xalqı Serbiyaya necə yardımçı ola bilər? İki ölkə eyni "qayıq"dadırmı?

Təhlilçilərin sözlərinə görə, Serbiyanın əsas problemi onun ərazisinin bir hissəsinin müstəqil dövlət kimi tanınması məsələsidir. Söhbət Kosovadan gedir. Bu yaxınlarda Avropa Şurasında bir sıra partiyalar Kosovanın quruma dövlət olunması məsələsini qaldırıb. Bununla bağlı səssizlik olub, Kosovo müstəqil dövlət kimi Şuraya dəvət olunub. Serbiya bütün beynəlxalq hüquq normalarının kobud surətdə pozulmasından, bir hissəsinin demək olar ki, zorla ondan ayrılmasından narahatdır. Bir sıra Avropa ölkələri Kosovanı tanımayıb, səssizlikdə əleyhinə səs verib. Digər amil isə avropalı liderin Ukrayna müharibəsinin

də Rusiya əleyhinə sanksiyalara qoşulmamasıdır. Ona görə də təzyiqlərlə üzləşir. Ötən ay Vuçiç bəyan edib ki, söhbət ölkənin hərbi neytrallıq mövqeyi və Rusiyaya qarşı sanksiyalara qoşulmamasından gedir: "Qərb ölkələri Rusiya ordusunun uğurları və Ukraynadakı münaqişənin nəticəsi ilə bağlı qeyri-müəyyənlik səbəbindən böyük təzyiq altındadır".

Politoloq Zaur Məmmədovun sözlərinə görə, bu, kifayət qədər ciddi telefon danışığıdır: "Söhbət Serbiyanın real olaraq hansı çağırışlarla və problemlərlə üz-üzə gəlməsindən gedir. Rəsmi açıqlama verildiyini görürüksə, bu, o deməkdir ki, Serbiyanın real olaraq, Azərbaycana ehtiyacı var. Biz birlik ki, müəyyən mərkəzlər arasında Şərqi Avropa və Balkan ölkələri ilə bağlı bu gün ciddi mübarizə gedir. Bu kontekstdə Macarıstan, Serbiya, Bolqarıstan Avropa daxilində bir qədər fərqli siyasət yürüdən ölkələr kimi tanınır. Onlara müəyyən mərkəzlər tərəfindən pressinqlər var idi. Xüsusilə, Ukraynadakı müharibə, Rusiya-Ukrayna, Rusiya-ABŞ arasında baş verənlərlə bağlı Vuçiç fərqli fikirlərə sahibdir. Serbiyada Vuçiç, ondan öncəki hakimiyyət ənənəvi olaraq, rusiyayönümlü siyasət aparmaqda davam edirdi". Zaur Məmmədov hesab edir ki, Serbiya və Albaniya arasında Kosovo ilə bağlı problem olmasın baxmayaraq, Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etməsindən sonra

Vuçiçin Əliyevdən o xahişi...

Azərbaycan və Serbiya eyni "qayıqda"?

Serb prezident azərbaycanlı həmkarına ölkəsinin təzyiqlərə məruz qalmasından şikayətlənib və dəstək xahiş edib; ekspertlərin fikrincə, məsələ Kosovo problemi və onun AŞ-yə qəbul edilməsi cəhdi, o cümlədən Ukrayna müharibəsində avropalı liderin fərqli mövqe nümayiş etdirməsidir

ra biz hər iki ölkənin Azərbaycanın yanında yer aldığına, AŞPA-da, BMT Təhlükəsizlik Şurasında daim bizi dəstəklədiyinə şahidlik etdik: "Bu kimi ölkələr çox yaxşı bilir ki, Azərbaycana güvənə bilər. Tarixdə bunun kimi nümunələr əslində çoxdur. Əsasən, son 20 ildə dəfələrlə şahidi olmuşuq ki, bir çox ölkə hətta öz mütəfiqləri ilə belə müəyyən küsünlüklər yaşayarkən, Azərbaycanın köməyindən istifadə edib. Avropa ölkəsinin

Azərbaycan Prezidentindən kömək istəməsi, Azərbaycana ehtiyac duyması bizim dövlətimizin mövqeyinin nə qədər güclü olduğunu göstərir".

Siyasi təhlilçi Ramiyə Məmmədovanın sözlərinə görə, Azərbaycan Balkan ölkələrinə qaz nəql edir və münasibətlər ən yüksək səviyyədə inkişafdadır. Ekspertin fikrincə, Vuçiç Əliyevə hər zaman bir siyasi xadim kimi pərəstiş edib və böyük hörmət

göstərib. Analitik istisna etmir ki, dəstək istənilməsi isə Serbiyanın Avropa dövlətləri sırasında Rusiya əleyhinə sanksiyalara qoşulmaması ilə bağlı ola bilər: "Azərbaycan bu məsələdə Serbiya üçün bir nümunədir. Biz Ukraynaya humanitar yardım edirik, ərazi bütövlüyünü dəstəkləyirik, amma nə sanksiyalarda iştirakımız var, nə Kiyevə hərbi yardımımız... Bu baxımdan Serbiya çox çətin vəziyyətdədir və dilemma qarşısında qalır".

lib. Çünki Serbiyanın Rusiya ilə əlaqələri həmişə yaxşı olub. İndi Vuçiç Avropa İttifaqından təzyiqlərlə üzləşir".

Siyasi şərhçi hesab edir ki, bu ölkənin digər problemi isə bizim keçmiş münaqişə ilə oxşardır: "Azərbaycan problemini tam həll edib, serblərin isə Kosova albanları ilə məsələsi qalıb. Yeni ərazilərimizdə ikinci qondarma erməni dövləti yaradılması üçün 30 il cəhd edildi, bir sutkalıq əməliyyatla tozunu da saxlamadıq. Serbiyada isə fərqli mənzərədir. Albaniya Kosovo albanlarına dəstək verir. Azərbaycan Serbiya və Albaniya ilə eyni məsafədə tərəfdaşlıq edir. Lakin biz Kosovanın müstəqilliyini tanımamışıq, tanıyan dövlətlər var. Serbiyanın bu probleminin həlli çox müəkkəkdir. ABŞ Kosovada hərbi baza qurub. Ümumiyyətlə, Yuqoslaviya dağıldandan sonra yaranmış dövlətlər, ardınca Kosovo albanlarının Serbiyadan qopması indiyə qədər bu ölkə üçün ərazi bütövlüyünü bərpa etmək cəhətdən ciddi əngəl yaradıb".

□ **Emil SALAMOĞLU**
"Yeni Müsavat"

Fırqə maraqları milli maraqları üstələyəndə - radikallar köhnə ampuada

Ağasif Şakiroğlu: "Ölkə və region üçün həssas dövrdə mitinq çağırışı xəyanətdir"

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti (BŞİH) Milli Şuranın aprelin 21-də mitinq keçirməklə bağlı müraciətinə cavab verib. APA-nın xəbərinə görə, meriya mitinqin keçirilməsini məqbul saymayıb.

Qeyd edilib ki, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Seyidov küçəsi, 3155-ci ünvanda yerləşən Yasamal İdman-Sağlamlıq Kompleksinin stadionunda təmir işləri həyata keçirilir. Eyni zamanda metronun 28 May və Nəriman Nərimanov stansiyalarının qarşısındakı ərazilər əhalinin daha sıx hərəkət etdiyi metro çıxışları olduğu, nəqliyyatın intensiv hərəkət etdiyi hissələrdə yerləşdiyindən həmin məkanlarda toplantıların keçirilməsi tıxacların yaranmasına və vətəndaşların sərbəst hərəkət hüququnun pozulmasına səbəb olacaq.

BŞİH göstərilənləri, həmçinin "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" qanunun 7-ci maddəsini nəzərə alaraq, 21 aprel 2024-cü il tarixində planlaşdırılan mitinqin keçirilməsini məqsəduyğun hesab etməyib.

O ki qaldı mitinqlə bağlı reaksiyalara, əksəriyyət hesab edir ki, radikal müxalifətin 21 aprel mitinq çağırışı sözsüz ki, cəmiyyətdə növbəti qarşıdurma yaratmaq cəhdidir.

Gələcək Azərbaycan Partiyasının sədri Ağasif Şa-

kıroğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etdi ki, ölkə və region üçün həssas dövrdə mitinq çağırışı xəyanətdir: "Hazırda dünyada cəryan edən mürəkkəb geosiyasi proseslərin getdiyi, Azərbaycanın böyük sülh sazişinə imza atmağa hazırlaşdığı və ən əsas da Rusiya sülhməramlılarının ölkə ərazisindən vaxtından öncə çıxarılması istiqamətində mühüm və tələyüklü siyasi işlərin aparıldığı bir zamanda ölkəmizdə mitinq və küçə yürüşlərinə müxtəlif çağırışların edilməsini, belə təşəbbüslərlə çıxışlar edilməsini millətimizə və dövlətimizə qarşı xəyanət hesab edirəm. Bu tip riyakar addımlarla Əli Kərimli və dəstəsi dövlətimizə qarşı növbəti xainliyə imza atmış oldu.

Əli Kərimli hikkəli və eqoist xislətdən geri qalmadığını bir daha nümayiş etdirdi. Əli Kərimli uzun müddətdir ki, qrantsız qalıb, qarışıqlıq yara-

da bilmirlər, "sahibləri" onlara pul vermir. Onlar da indiki zamanı fürsət bilib, qazanc əldə etmək istəyirlər. Buna da ölkə daxilində "milli birliyi, həmrəyliyi pozmaq potensialına malik qüvvə" kimi nail olmaq istəyirlər. Ancaq unudurlar ki, xalqımızın həmrəyliyi, milli birliyi - iqtidarı-müxalifətli sağlam siyasi partiyaların vahid mövqeyi millətimizə, dövlətimizə və xalqımıza zəfər yaşatdı. Və xalqımız bütün bunları siyasi cəhətdən tamliqlə və yekdilliklə görür və dərk edir. Belə olan halda küncdə qalmış Əli Kərimli və ətrafı cığalçılıq, bölücülük və nifrət aşılayan siyasətlərindən əl çəkmək zorunda qalır. Öz xəyanətəkar xislətinə sadıqlıq göstərən Kərimli isə yenə də xalqına və dövlətinə qarşı xainlik yolu seçdi...

Siyasi dialoqu inkar edən və sağlam rəqabətə hazır olmayan radikalların hər zaman olduğu kimi, tək ümidi və dəstəsi dövlətimizə qarşı xainlik yolu seçdi... Siyasi dialoqu inkar edən və sağlam rəqabətə hazır olmayan radikalların hər zaman olduğu kimi, tək ümidi və dəstəsi dövlətimizə qarşı xainlik yolu seçdi...

də mövcudluqlarına dair mənavi haqlarını itiriblər. Bu gün Azərbaycan regionda sabitləşdirici faktor kimi çıxış edir. Ona görə də daxilə buna mane olmaq xainlik, yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, siyasi riyakarlıqdır. Düşünürəm ki, Kərimli hər dəfə olduğu kimi, bu dəfə də gülünc obyekt olmaqla, fiaskolar kralı kimi yaddaşlarda qalacaq..."

Siyasi ekspert Zəlimxan Məmmədli də Azərbaycan üçün, dövlətçiliyimiz üçün ciddi təhdidlərin olduğu zamanda mitinq çağırışını ziyanlı hesab edir: "Türkiyə əbədi, əzəli müttəfiqimiz olsa da, dünyada fərqli güclər, fərqli maraqlar var. Millətimizi, dövlətimizi var etmək, güclü etmək üçün nə etməliyik? Özü-nü ana müxalifət hesab edən müxalifət aprelin 21-nə mitinq təyin edib. Təbii ki, hər qurumun mitinq keçirmək hüququ var. Lakin dövlətimizin, millətimizin indiki vəziyyətində mitinq çağırışı populizmin göstəricisidir və ziyanlıdır. Bu gün bizim əsas vəzifələrimizdən biri milli maraqlarımızı qorumaqdır".

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
"Yeni Müsavat"

“ABŞ Dövlət Departamenti hesab edir ki, həm Azərbaycan, həm də Ermənistan hərbi təlimlərə dair beynəlxalq sazişi pozur”.

Bu barədə Konqresə təqdim olunan dünya ölkələri tərəfindən silahlara nəzarətin pozulmasına dair illik hesabatda bildirilir (Turan). Departament Azərbaycan və Ermənistanı 2023-cü ildə böyük hərbi təlimlər və ya tədbirlər barədə məlumat verməkdə ittiham edib: “Ölkələr bunu inam haqqında Vyana sənədinə (VD11 kimi tanınır) uyğun olaraq etməlidirlər”.

Hesabatla görə, 17 noyabr 2022-ci ildə Azərbaycan bildirib ki, 2023-cü təqvim ili üçün VD11 bəndinə əsasən hər hansı hərbi əməliyyat təşkil etməyi planlaşdırmır: “Lakin Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin saytında 2023-cü ilin oktyabrında “Mustafa Kamal Atatürk 2023” adlı təlim haqqında məlumat verilib. Hətta Azərbaycan hesab edirsə ki, bu təlimlər barədə xəbərdarlıq edilməməlidir, Bakı bu təlim barədə məlumat verməli idi”.

ABŞ-dan Azərbaycana məntiqsiz hərbi təlim iradı - reaksiya

Ekspertlər Dövlət Departamentinin hesabatındakı hiylələrdən danışdılar: “Bakı 30 il ərzində keçirdiyi hərbi təlimlərin heç birində üzərinə götürdüyü heç bir beynəlxalq prinsipləri pozmayıb”

nad edərək VD11 üzrə məlumatları, 15 dekabr 2023-cü ildə işə illik məlumatları təqdim etməyib. Bu yaxınlardakı diplomatik əlaqələr belə güman etməyə əsas verir ki, Ermənistan 2024-cü ildə VD11-in tam reallaşmasını bərpə etmək niyyətində deyil, ancaq tərəfdaşlarla ikitərəfli iş üçün açıq ola bilər”, - sənəddə vurğulanır.

ABŞ-ın hərbi təlimlərlə bağlı konkret olaraq Azərbaycana iradları nədən qaynaq-

üzv dövlətlərin hərbi fəaliyyətlərinin şəffaflığını və proqnozlaşdırılma bilinsini təmin edən, onlar arasında etimadın möhkəmlənməsinə səbəb olan və etimad və təhlükəsizlik tədbirləri sahəsində silahlı münaqişələrin baş vermə ehtimalını azaldan bir sıra siyasi və hərbi meyarları ifadə edir. Sənəd iştirakçı dövlətlər tərəfindən siyasi öhdəliklər əsasında həyata keçirilən bir sıra müddəaları özündə əks etdirir, həmçinin onların bu müd-

göstəricilərdən ən azı birinə bərabər olduqda və ya ondan artıq olduqda, müəyyən hərbi fəaliyyət növləri haqqında əvvəlcədən xəbərdar edilməlidir: - Şəxsi heyət - 9000 nəfər - Döyüş tankı - 250 - Zirehli döyüş maşını - 500, - özüyeriyən və yedəyə alınan artilleriya qurğusu - 250 - minaatan və 100 mm çaplı reaktiv yayılım atəş sistemləri - 250. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan ABŞ Dövlət Departamentinin hesabatında yer alan zaman kəsiyində qeyd olunan göstəriciləri aşan hərbi təlimlər keçirməyib və buna görə də kimsəni xəbərdar etməməlidir. Bir qayda olaraq, hərbi təlimlərlə bağlı xəbərdarlıq və məlumatlandırma təlimlərin keçirildiyi örazilərlə həmsərhəd olan dövlətlərlə bağlı olur ki, bu da ölkəmiz tərəfindən hər zaman diqqətə alınır.

Qeyd edim ki, bütün bu proses Avropada Adi Silahlı Qüvvələr haqqında Cinah Sazişinə əsasən həyata keçirilir. Birləşmiş Ştatlar 2023-cü il dekabrın 7-dən etibarən sözügedən müqavilə üzrə öhdəliklərinin icrasını dayandıraraq. Bu o deməkdir ki, ABŞ ötən ilin sonlarından etibarən Departamentin hesabatında başqalarına qarşı irəli sürdüyü iddiaları əsaslandıran öhdəliklərdən imtina edib. Bu, məntiqsizliyin və siyasi həyasızlığın ən son həddidir. Görünür, Ağ Evdə təkcə hərəkət koordinasişmaları deyil, başlanğıcı da itirilib”.

Siyasi təhlilçi, keçmiş deputat Sona Əliyevanın fikrincə, Amerika Birləşmiş Ştatları bu hesabatı ilə özünü balanslı tərəf kimi göstərməyə çalışır: “Əslində bu hesabatda Azərbaycan daha açıq hədəf kimi götürülür. Burada Vaşinqtonu narahat edən əsas səbəb hər iki ölkənin Rusiyanın təsir dairəsində olmasıdır. Birləşmiş Ştatlar və Pentaqon Cənubi Qafqazı Rusiyanın təsir dairəsindən çıxarmağa çalışır. Ona görə də, bu cür hesabatlarda ölkələri hədəf alır. Ermənistan da fərqli olaraq Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi hər zaman keçirdiyi hərbi təlimlərlə bağlı ictimaiyyəti məlumatlandırır. Üstəlik, iki-üç ölkənin birgə keçirdiyi təlimlərlə bağlı da mütəmadi rəsmi məlumatları aidıyyətə qurumlarımız dərc edirlər.

Zaxarova: “Ermənistan Cənubi Qafqazda vəziyyəti gərginləşdirmək üçün ABŞ və Aİ üçün alətdir”

ABŞ və Avropa İttifaqı (Aİ) Cənubi Qafqazda yeni böyük yanğını alovlandırmaq istəyir və Ermənistan bu məsələdə alət rolunu oynayır.

“Report” xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova brifinq zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, ABŞ və kollektiv Qərb yalnız münaqişələri alovlandırmağı bacarır: “Onlar ölkələri barışdırmağı, münaqişələri nizamlamağı, qan tökülməsini dayandırmağı bilmirlər”.

Söhbət “Mustafa Kamal Atatürk 2023” təlimlərindən gedirsə, deməli, Amerika NATO ölkəsi olan Türkiyənin Azərbaycanla hərbi sahədə bu qədər yaxınlığından narahatdır. Bu isə çox qəribədir. Çünki Türkiyə bir NATO ölkəsidir. Azərbaycan Ordusunun NATO standartlarına sürətli keçidi Vaşinqtonu niyə bu qədər narahat edir? Cavabı sadədir, Ermənistan bu keçid prosesini çox ləng keçir. Belə olan halda Cənubi Qafqazdakı orduların güc və peşəkarlıq balansını pozulur. Bu isə Ermənistanı və onun havadarlarını narahat edir. Ermənistanın Türkiyə kimi müttəfiqi yoxdur, keçid prosesinin ləngliyi bununla əlaqədardır. Ona görə də ABŞ və Avropa ölkələri Ermənistan ordusunun inkişafı üçün hərəkətə keçirlər. Artıq bu istiqamətdə müəyyən işlər də görülür. Fikrimcə, ABŞ Departamentinin hazırladığı hesabatdakı narahatlıq da məhz bununla əlaqədardır. Bakı 30 il ərzində keçirdiyi hərbi təlimlərin heç birində üzərinə götürdüyü heç bir beynəlxalq prinsipləri pozmayıb”.

Hərbi ekspert Səxavət Məmməd Azərbaycana ittiham etməyin heç bir halda doğru olmadığını söylədi: “Azərbaycanda da bəzilər elə düşünür ki, hərbi təlimlərə qəfil qərar verilir və icra edilir. Məsələ ondadır ki, hərbi təlimlər planı əvvəlcədən hazırlanılır, Azərbaycan prezidentinə təqdim

edilir və təsdiqlənir. Yeni, 2024-cü ildə keçirilən hərbi təlimlərin planı 2023-cü ilin sonunda təsdiq edilir. Azərbaycan bu məsələlərdə bütün konvensiyalara riayət edir. Azərbaycan həm silahlanmasını, həm də hərbi təlimlərini təkcə konvensiyalara uyğun yox, həm də hərbi doktrinasına uyğun həyata keçirir. Hesab edirəm ki, rəsmi Bakı hesabat verməməkdə haqlıdır. Çünki dünyada heç bir ölkə artıq silahlanma və hərbi təlimlərlə bağlı məsələləri konvensiyalara uyğun aparmır. ABŞ özü belə bu məsələdə konvensiyaları pozur. Əgər ABŞ özü bu məsələdə dəqiq deyilsə, Azərbaycan və Ermənistan niyə hesabat verməlidir? Azərbaycan hərbi təlimləri əvvəlcədən elan edir, təlimlərin xarakterini rəsmi olaraq açıqlayır. Bu cür ittihamlar o zaman gerçəkci olardı ki, gizli şəkildə fəaliyyət həyata keçirilirdi. ABŞ-ın bu tip illik hesabatları standart olaraq siyasi təzyiq kimi istifadə edilir. Məsələ ondadır ki, yaşadığımız zamanda bütün konvensiyalar, beynəlxalq hüquqa heç bir ölkə əməl etmir. Bu tip konvensiyaları pozanlar məhz böyük dövlətlərdir. İşlək olmayan bir konvensiyaya görə Azərbaycanı ittiham etmək, hesab edirəm ki, doğru yanaşma deyil”.

□ **Cavansir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

Daha sonra bildirilir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında davam edən münaqişə səbəbindən VD11 ilə bağlı birbaşa diplomatik qarşılıqlı əlaqə məhdudlaşdırılıb. “2023-cü ilin dekabrında ABŞ-ın Bakıdakı səfirliyinin hərbi attaşesi Azərbaycan Müdafiə Nazirliyini VD11 üzrə öhdəliklərini tam yerinə yetirməyə çağırıb. Bundan sonra Bakı 2023-cü il hərbi təlimləri keçirildikdən sonra ATƏT-ə üzv dövlətləri xəbərdar edib. Ermənistanla gəlinə, İrəvan da keçən il VD11 üzrə öhdəliklərini yerinə yetirməyib. Əsasən Ermənistan öz silahlı qüvvələri haqqında illik məlumatları, eləcə də digər zəruri məlumatları təqdim etməyib. Ermənistan 2023-cü ildə keçirilmiş heç bir böyük hərbi təlim və ya fəaliyyət barədə məlumat verməyib. 2020, 2021 və 2022-ci illərdə Ermənistan Azərbaycanla davam edən münaqişəyə isti-

lanır, nə dərəcədə əsaslıdır? Vaşinqton nədən narahatdır? Bakı doğrudanmı hərbi təlimlərlə bağlı beynəlxalq sazişi pozub?

BAXCP sədrinin müavini, politoloq Elçin Mirzəbəylinin sözlərinə görə, ABŞ Dövlət Departamentinin Azərbaycanla bağlı iddialarının heç biri istinad olunan VD11 üzrə öhdəliklərin pozulduğunu deməyə əsas vermir: “Qeyd edim ki, Etimad və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi tədbirləri üzrə 2011-ci il Vyana Sənədi (VD-2011) Avropada etimad və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi tədbirləri və tərk silah üzrə 1986-cı il Stokholm Konfransının Sənədinə və Vyana Sənədinin əvvəlki 1990, 1999-cu il nümunələrinə əsaslanır. ATƏT-ə üzv dövlətlər tərəfindən 2011-ci il noyabrın 30-da Vyanada qəbul edilib və dekabrın 1-də qüvvəyə minib. Sənəd ATƏT-ə

dəaləmə əməl olunmasına nəzarət etmək hüquqlarını müəyyən edir. Bura aşağıdakı öhdəliklər daxildir: - illik hərbi məlumat mübadiləsi; - təhlükələri azaltmaq üçün tədbirlər; - hərbi xətt üzrə təmasların həyata keçirilməsi; - müəyyən hərbi fəaliyyət növləri haqqında illik məlumatlandırma və onların həyata keçirilməsinə nəzarət; - məlumatlandırılmalı hərbi fəaliyyətlər üçün illik planların mübadiləsi və onun həyata keçirilməsi üçün məhdudlaşdırıcı müddəalar; - razılaşdırılmış etimad və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi tədbirlərinə riayət edilməsi və onların yoxlanılması; - razılaşdırılmış etimad və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi tədbirlərinin həyata keçirilməsini qiymətləndirmək üçün illik iclasın keçirilməsi. İştirakçı dövlətlərin qoşunlarının (qüvvələrinin) təlim fəaliyyətlərində iştirakı onun parametrləri aşağıdakı

Qəlbimizdəki rus ordusu

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Universitetlərə qəbul imtahanlarında rekord göstərici qeydə alınmışdır. 53 nəfər ilkin etapda 300 bal yığmışdır. Bundan qabaqkı bir-iki ildə heç 1 nəfər də 300 bal yığan olmazdı. Deməli, təhsilimiz inkişaf edir! Fantastik uğur münasibətiylə bütün pedaqoji-müəllim heyətini, repetitorları, məktəb direktorlarını, Məzahir Pənahovu təbrik edirəm. Mən təxmin edirəm ki, bu gedişlə sentyabrdan Oksford və Kembriçdə yaşayan camaat uşaqlarını kütləvi şəkildə gətirib Qəbələnin Vəndam kənd orta məktəbinə, ya da Biləcəridəki 300 nömrəli rus-tatar məktəbinə yazdıracaqdır. Artıq dünyada hər kəs anlayır, Azərbaycanda təhsil almaqla elmin üföqlərinə yelkən açmaq mümkündür!

Zarafat bir yana, 53 nəfərin ən yüksək balı toplanmasının səbəblərini heç kəs dəqiq qanmır. Hər bir cür izah edir. Biri deyir hökumət əvvəlki illərdən nəticə çıxarıb, sualları asanlaşdırıb ki, hamı ali məktəbə girsin. Biri deyir Misi müəllimin kurikulumu nəhayət bitibdir, indi uşaqlar ayrı sistemlə oxuyur. Üçüncüsü planlı sovet iqtisadiyyatına qayıtmağımızla əlaqələndirir. Köhnə oxucuların yanında olar, o vaxt beşillik planı üç ildə və artıqlamasıyla yerinə yetirmək, YAP-ın... üzr istəyirəm, Kommunist Partiyasının 25-ci qurultayının qərarları uğrunda sosial əmək yarışmasına qoşularaq öhdəlik götürmək və sairə belə şeylər vardı. Bir qoyundan ildə 3 bala almaq, pambıqda milyon tona çıxmaq, hər anadan 10 uşaq əldə etmək adi hal idi. Nəticədə orta məktəblərin birində qəribə hadisə yaşanmışdı: direktor yuxarılara təntənə ilə xəbər verir ki, bu il şagirdlərimiz 110 faiz nəticə ilə planı doldurmuşlar. Hamı alqışlayır, lakin kiminsə ağlına gəlir, soruşur: "Əziz yoldaşlar, əgər bu məktəbdə bütün şagirdlər əla qiymət alsaydı, bu, təhsilin 100 faiz uğurlu olmasıdır. Bəs 110 faiz necə əldə edilib?"

Kommunist sözünü yazdım, o vaxt bizim məktəbdə bunun açması qeyri-rəsmi olaraq belə idi: "Köpəy Oğlu Mürsəl Müəllim, Uşaqları Niyə İncidirsən, Səni Tutarlar". Bizim məktəbdə Mürsəl adlı müəllim yox idi, ona görə mən uzun illər ölkəmizin başqa məktəblərində Mürsəl adlı müəllim axtardım. İşin qəribəliyinə baxın ki, 1993-cü ildə kəndimiz işğal edildəndə ailəmizi yerləşdirmək üçün yolüstü kəndlərdə məktəb axtarırdıq, qardaşımla bir sinifdə tarix dərslərini qovub ailəni yerləşdirdik. Bayıra çıxanda məktəbin adına baxdım, gördüm yazılıb: "Mürsəlli kənd orta məktəbi".

Heç bu niyə yadıma düşdü, bilmirəm. Qəribə həyatdır də.

Sözgəlişi, rus qoşunlarının Azərbaycandan çıxarılması yaxşı haldır, indi qalır içimizdəki "rus ordusunu", imperiya virusunu çıxartmaq. Məsələn, hələ də xeyli adam "yev", "ov", "yeva", "ova" soyadları daşıyır. Uşaqlarını rus sektoruna qoyurlar. İş yerlərinə rusca bilənləri götürürlər. Puşkinin heykəlini ziyarət edirlər. Buna son qoyulmalıdır. Ən azı, "20 yanvar Şəhidləri" xiyabanından ayıbdır.

Həmçinin, o da ayıb işdir ki, özümüzdə bu boyda iqtisadi imkanlar, perspektivlər ola-ola gənclərimiz Rusiya kimi geridə qalmış, orta əsr dövlətinin küllüklərində eşələnməyə, bir parça çörək dalıya düşüb Putinə yalvarmağa məcburdur. Hesab edirəm bu işi də qarşıdan gələn partiya qurultaylarında həll etmək vacibdir.

Əvvələ dönsəm, mənə ən məzəli izahlardan birini hansısa təhsil eksperti vermişdi. Deyir indi sualları dərslərə uyğun hazırlayırlar, uşaqlar uğur qazana bilir. Sən demə, qabaqkı illərdə dərslərdə olmayan suallar verilirmiş.

Bilmirsən, indi buna nə ad qoyasan?

Aprel 5-də Brüsseldə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan, ABŞ dövlət katibi Antoni Blinken və Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Leyen arasında baş tutan üçlü görüşün heç də verilən quru bəyannatlardakı "iqtisadi əmək"lə bağlı olmadığı öncədən aydın idi.

Daha önəmli və təhlükəli İrəvana vəd edilən hərbi dəstəkdən dolayı idi. Aydındır ki, Ermənistanla cəmi bir neçə yüz milyon dollarlıq iqtisadi yardımla əlaqədar ABŞ kimi bir dövlətin ali rəsmi şəxsi Blinken Vaşinqtondan Brüsselə uçmazdı. Artıq görüşün pərdarxası açılmağa başlayıb. Belə ki, caliber.az-a daxil olan bilgilərə görə, ABŞ və Avropa İttifaqının təkziblərinə baxmayaraq, Vaşinqton və Brüssel Ermənistanla hərbi-siyasi dəstəyi hansı istiqamətlərdə və konkret hansı proqramlar əsasında verəcəyi müəyyənləşib. Sayt bu xüsusda daha ətraflı məlumatları az sonra geniş ictimaiyyətlə paylaşacağını bildirib. Amma qeyd edib ki, Qərbin Ermənistanla dəstəyinin dərcəsi bütün gözləntilərimizi üstələyib. "Əminlik ki, Gürcüstan və Moldova çox təəcüblənəcək - axı ermənilər gürcülərin və moldovalıların ancaq arzulaya bildiyi bir köməyi əldə edirlər. Və təəssüf ki, bu dəstək ilk növbədə Azərbaycana qarşı yönəlib", - sayt vurğulayıb.

Belə çıxır, bəd təxminlər doğrulmaqdadır? Yeni Brüsseldə Paşinyana iqtisadi yardımdan çox, hərbi dəstək vəd olunub? Həqiqətənni Ermənistan Qərb üçün Güney Qafqazda Gürcüstanla artıq önəm kəsb etməyə başlayıb? Ümumiyyətlə, Qərbin bu addımları Ermənistanla Rusiyanın hərbi varlığını zəiflətməyə hesablanmış strategiyadır. Eyni zamanda, kiçik bir dövlətin silahlandırılması regionda eskalasiya risklərini artırır. Hətta Hindistan belə Ermənistan Müdafiə Nazirliyinə ilk dəfə attaşə təyin edib. Yeni bir tərəfdən Fransa, bir yandan ABŞ, bir yandan da Hindistan "cırdan dövləti" silahlandırmaqdadır. Bəs bunun iqtisadi islahatlara dəstək oldu?

Onu da demək lazımdır ki, Qərb Ermənistanla Levon Ter-Petrosyanın dövründə - 1991-ci ildən başlayaraq, hazırda "qərbpərəst" Paşinyanın dövründə vəd ediləndən qat-qat daha çox yardım edib: " 9 iyul 2021-ci ildə Av-

Ermənistan "top yemi" nə çevrilir - "sülh" deyilir, amma Qərb silah verir..

Brüssel görüşünün pərdarxası üzə çıxır və Ermənistanla hərbi-siyasi dəstəyin necə veriləcəyi müəyyənləşib; **Asim Mollazadə**: "Ermənistan daha çox Rusiyadan, İrandan silah alır, amma..."

Deputat Asim Mollazadə "Yeni Müsavat"a qeyd etdi ki, vizual olaraq guya Ermənistan Rusiyadan ayırır və bir dövlət kimi dəstəkləyirlər. "Real olaraq ABŞ və Avropa Birliyində bu seçkilər olacaq deyə erməni lobbisinin səsini qazanmaq üçün onların sifarişlərini yerinə yetirirlər. Ermənistan ona verilən silahlarla rus potensialına qarşı dayana bilməz", - deyə A.Mollazadə vurğuladı. Onun sözlərinə görə, Ermənistan daha çox Rusiyadan, İrandan silah alır, amma bunu ört-basdır edir: "Belə təqdim edir ki, guya Qərbdən dəstək var. Bu addımlar oyundur və Ermənistan Azərbaycana heç bir zərər vura bilməz. Sadəcə, ABŞ və Avropa Birliyi seçkilərlə bağlı öz maraqlarına uyğun addım atır, lobbinin dəstəyini qazanmaq üçün guya Ermənistanla yardım göstərdiyini nümayiş etdirir".

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyası Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Samir Əsədli isə qəzetimizə bildirdi ki, Brüsseldə qapalı danışıqlar olub və hərbi yardım vəd olunub. Onun fikrincə, media qarşısında yalnız iqtisadi məsələlər açıqlanıb ki, bu da normal

dır: "Əslində, hərbi pakt imzalanması gözlənilirdi. Ancaq indiki status-kvoda Ermənistan siyasi intihara əl atmış olardı. Paşinyan kabineti prosesi pillə-pillə aparır. Ermənistan hərbi pakt imzalamaqla Rusiyanın qəzəbini birə beş artırmış olacaqdı. Odur ki, yeni müttəfiqləri ona silah-sursat pay-püş etməklə, kiçik addımlarla dəstək olmağa başlayıblar, davamı gələcək. Bu da regionda dayanıqlı sülhün ədlə olunmasına təhdiddir". VHP funksioneri qeyd etdi ki, Paşinyan gah eskalasiya riskindən yayınmaqdan, sərhədlərin dəqiqləşməsinin vacibliyindən danışır, gah da Ermənistan ordusu yenidən komplektləşdirilir: "Bu iki üzlü siyasətin nəticələridir. Paşinyan həm siyasi-strateji addımları ilə iki stulda oturur, həm sahədə görülən işdə ri-yakarlığa yol verir. Əgər İrəvan sülh sazişini imzalamaq istəyirsə, onda hərbi potensialını niyə indi Fransa, Hindistan, Rusiya silahları ilə yeniləməyə başlayıb? Məncə, 2024-cü il də sülh müqaviləsinin imzalanması şansı baxımdan itirilmiş təqvimdir".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Fransa Azərbaycana qarşı bu de-marşa da getdi: Bakıdakı səfiri “məsləhətləşmə” adı ilə geri çağırdı. Xəbər verildiyi kimi, onsuz da “xeyrə-şərə yaramayan” səfir Ann Buayon artıq Fransadadır və dərhal da prezident Emmanuel Makron tərəfindən qəbul edilib.

Bu nə məsləhətləşmələrdir, yəqin ki, aydındır. Yeni əslində hədəf bambaşqadır. Bununla Fransa Qarabağ üzərində öz suverenliyini tam bərpa etmiş Azərbaycanın bölgənin açar ölkəsi kimi müstəqil siyasət yürütməsini hələ də “həzm edə” bilmədiyini, növbəti dəfə və nümayişkarənə şəkildə bürüzə verir.

Olsun. Ancaq Azərbaycan atalar məsləhəti deyildiyi kimi, “Sirkə nə qədər tünd olsa, öz qabını” sındırar. Hər halda, erməninin “böyük bacısı” Fransanın bunca pislilikləri həmişə özünə qalıb, yenə də belə olacaq.

Başqa yandan, Azərbaycanın Fransaya ehtiyacı yoxdur, nəinki Fransanın Azərbaycana. Yeni Paris Güney Qafqazla bağlı Bakıya qat-qat çox möhtacdır, nəinki əksinə.

Di gəl, Makron Fransası bölgənin açar və vazkeilməz dövləti kimi Azərbaycanla münasibətləri korlamaq, vəziyyətin hazırkı kritik həddə, hətta diplomatik münasibətlərin qırılma nöqtəsinə çatması üçün mümkün olan bütün addımları atıb. Fransa parlamentinin qondarma “arsax”ı tanınması, BMT-də Azərbaycana qarşı qətnamələr qəbul etməkdən cəhdləri, Avropa İttifaqında Azərbaycan əleyhinə kampaniya, Avropa Parlamentində ölkəmizə qarşı qətnamələrin qəbulunda aktiv iştirak etməsi, Laçın yolundakı ekoaksiya zamanı “blokada şousu”, Fransadakı səfirliyimizə hücumlara laqeydlilik, nəhayət, Ermənistanın Azərbaycana qarşı silahlandıraraq revanşa hazırlanması və Nətvanın heykəlinə məlum vandallıq əməllərini sadalamaq kifayətdir.

Azərbaycan isə bütün dövlətlərlə münasibətlərin qarşılıqlı hörmət və beynəlxalq hüquq prinsipləri çərçivəsində qurulmasına tərəfdardır. Əgər hansısa ölkə bunun əksini edirsə, bu artıq həmin ölkənin problemidir.

Bes belə hallarda qarşı tərəf adətən hansı addımı atır? Yeni Azərbaycan da öz səfiri-

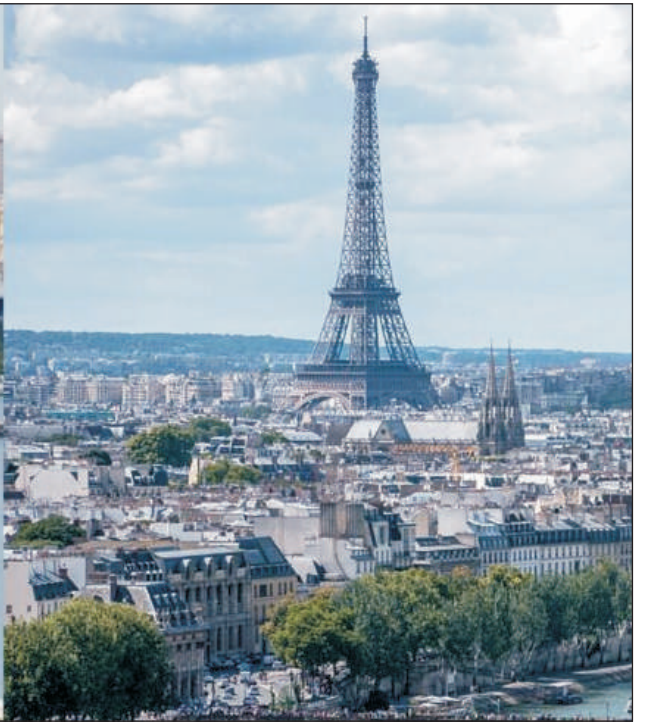
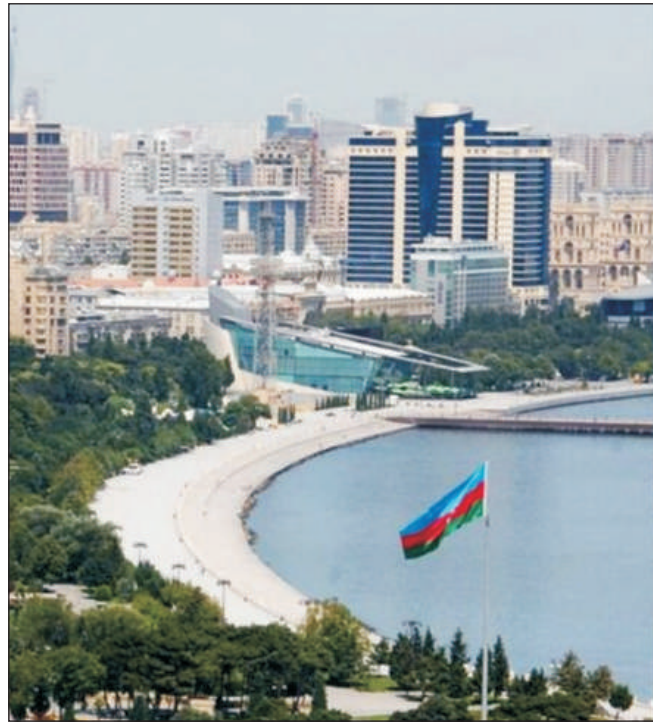
ni məsləhətləşmələr üçün geri çağırma, ümumiyyətlə iki ölkə arasında diplomatik əlaqələr minimum səviyyəyə endirilə bilərmi? Fransa səfirinin geri dönməməsi mümkündürmü?

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, bu məsələdə digər bir məntiq də mövcuddur: “Məsələn, Fransa xarici siyasətini izləsək görürük ki, onu formalaşdıran bir neçə qurumdur. Onların arasında Prezident Administrasiyasında olan mütəxəssislər, Xarici İşlər Nazirliyi, müxtəlif ekspert qurumları və xarici siyasətin bir hissəsini formalaşdıran parlamentdəki bölmələr var. Son zamanlar bu və ya digər qərarların qəbul olumasında üstünlük daha çox Prezident Administrasiyasındadır. Bunun nəticəsində prezident Emanuel Makronun tək cə Azərbaycana qarşı yox, digər bəzi ölkələrə qarşı da addımları ciddi tənidlərə səbəb olur. Makronun addımları faktiki olaraq Fransa xarici siyasəti üçün problemlər meydana çıxarır. Mən istisna eləmirəm ki, Azərbaycandakı Fransa səfirinin Parisə çağırılmasının əsas məqsədi bəlkə həqiqətən də məsləhətləşmələr aparmaqdır. Çünki bu və ya digər qərarı qəbul edərkən qeyd etdiyim müxtəlif qurumlar iştirak edir. İndi ola bilsin ki, həmin qurumlar səfirle hansısa qərarların məsləhətləşməsini həyata keçirmək istəyirlər. Ola bilsin ki, səfirin Azərbaycanla bağlı verilmiş təlimatları həyata keçirə bilməməsi kimi məsələlər var. Buna görə də Parisə çağırılması mümkündür. Bəlkə, Prezident ona hansısa iradları birbaşa çatdırmaq istəyib? Gözləmək görək nəticələr, gedişat necə olacaq.

Amma Makronun dərhal səfiri qəbul etməsi sanki nümayişkarənə şəkildə Bakıya mesaj verməkdir. Mesaj göndərir ki, əlaqələrin səviyyəsi ni aşağı sala bilərik”. Sabiq nazir qeyd etdi ki, Azərbaycan tərəfi buna cavab olaraq Parisdəki səfirini Bakıya məsləhətləşmələr üçün çağırırsa, bu, gərginliyin bir az da artmasına gətirib çıxaran addım olacaq. Ancaq şübhəsiz ki, Azərbaycanın belə bir cavab addımı atmaq hüququ var: “Mən indiki problemin bütün incəliklərini bilmirəm, lakin hesab edirəm ki, Azərbaycan səfirliyini orada saxlamalıdır. Çünki səfirin fəaliyyəti Azərbaycanın maraqlarının Fransanın siyasi mühitində təbliğ olunması üçün bir vasitədir. Biz bu vasitədən imtina etməməliyik. Əminəm ki, Makronun indi Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi siyasət heç də tam şəkildə Fransa siyasi elitasının hamısı tərəfindən dəstək almır. Həmin dairelər Makrondan fərqli olaraq Azərbaycanla

Parisdən Bakıya qarşı yeni de-marş - diplomatik əlaqələr qırılsa...

Fransa siyasi elitasında Makronun radikal davranışları birmənalı qarşılanmayacaq; münasibətlərin kəsilməsinə yönəlik addımlar növbəti şantaj cəhdidir; sabiq xarici işlər nazirindən ilginclər açıqlamalar

əlaqələrin güclənməsinin tərəfdarıdır. Ona görə də hesab edirəm ki, Makronun səfirle bağlı addımı yeni bir yanlışlıqdır. Burada daha çox hansısa emosional səbəblər əsas kimi götürülüb. Siyasətdə bu cür davranış öz ölkəsi üçün də problemlər meydana gətirir”.

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirib ki, Fransa-Azərbaycan münasibətlərinin iki istiqamətdən biri üzrə inkişafı perspektivi var: “Birinci variant odur ki, rəsmi Paris Azərbaycan siyasətini korrekte edir, səfirini yenidən Bakıya döndərir və Azərbaycan əleyhinə açıqlamalardan imtina edir. Paris eyni zamanda Ermənistana hərbi texnika

göndərməsi qərarına da yenidən baxır. Bu halda Bakı ilə Paris arasındakı münasibətlərdə tədricən normallaşma başlaya bilər, hətta bu məqsədlə iki ölkə diplomatlarının tərtib edə biləcəkləri “yol xəritəsi”nə ehtiyac yaranacaq. İkinci variant isə Parisin qatı ermənipərəst və anti-Azərbaycan siyasətini davam etdirməsidir ki, səfirin geri çağırılmasından sonrakı mər-

hələdə diplomatik münasibətlərə xitam verilir. Bu, iki ölkə arasında iqtisadi və enerji sahəsindəki əlaqələrin də tədricən zəifləməsinə və dondurulmasına yol açacaq. Bu variant heç kim üçün faydalı deyil. Paris münasibətlərin normallaşması üçün addım atmasa, hadisələr ikinci variant üzrə inkişaf edəcək”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Rusiya XİN: “Qərb nüvə şantajı ilə məşğuldur”

Qərb nüvə şantajı ilə məşğuldur. APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova aprelin 18-də keçirdiyi brifinqdə bildirib.

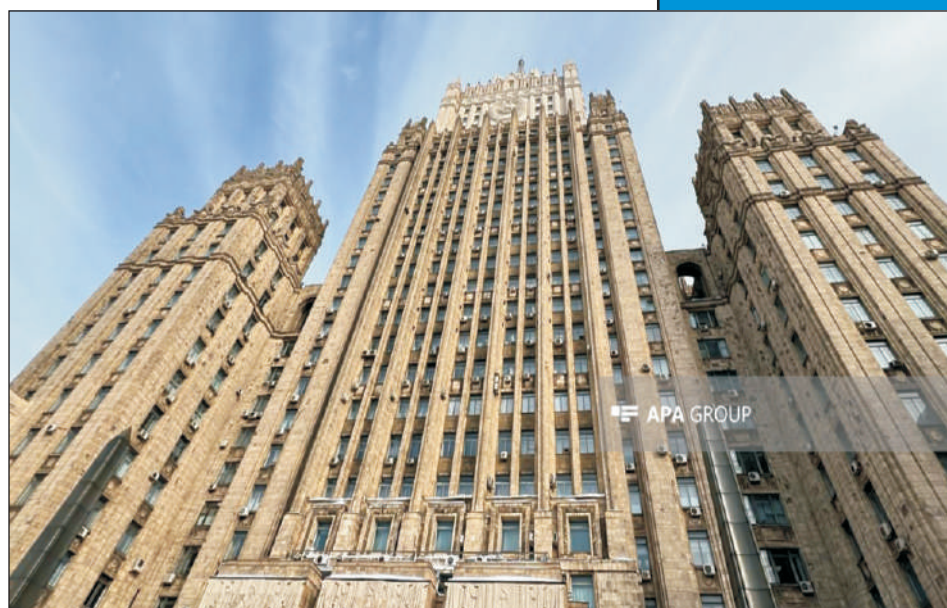
Onun sözlərinə görə, Qərb Zaporijye Atom Elektrik Stansiyasına nəzarəti Kiyeve verilməsini tələb edərək nüvə şantajı ilə məşğul olur.

“Özləri də fərqi nə varmadan ultimatum şəklində çıxış ediblər. “Zaporijye AES-ə nəzarəti təhvil verin, onda onu atəşə tutmağı dayandıracaqlar”. Sitatın sonu. Düşünürəm ki, bu, baş verənlər haqqında çox şey deyir”, - Zaxarova vurğulayıb.

“Azərbaycanlıların Ermənistanı qaytarılması üçün böyük həcmdə işlər görülməlidir”

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonu, 90-cı illərin əvvəllərində Ermənistanı tərk etmiş azərbaycanlıların geri qaytarılması üçün böyük həcmdə işlər görülməlidir. Bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova brifinqdə deyib.

O, Azərbaycanın Qarabağ regionunun erməni sakinlərinin reintegrasiyası planını dəstəklədiklərini vurğulayıb. (Report)

Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF) 2024-cü il üçün Azərbaycanın ÜDM artımını 2,8 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Bu proqnoz aprel ayı üçün "Dünya İqtisadi İcmalı"nda ("World Economic Outlook") yer alıb.

Qeyd edək ki, ötən ilin oktyabrında BVF 2024-cü ildə Azərbaycanda iqtisadi artımı 2,5 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırmışdı. Bununla belə, fondun Azərbaycan üzrə missiyasının rəhbəri Anna Bordonun açıqladığı hesabatda 2025-2028-ci illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatının orta illik artım tempi 2,3 faiz, 2029-2032-ci illərdə isə ildə 2,4%-dən yuxarı proqnozlaşdırılıb.

Fond yeni hesabatında Azərbaycanın ÜDM artımını 2025-ci ildə 2,3%, 2029-cu ildə isə 2,4 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Azərbaycan hökuməti isə neftin dünya bazar qiymətinin 60 dollar olması şəraitində 2024-cü il üçün ÜDM artımını 2,4 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Xatırladaq ki, 2023-cü ildə ölkəmizdə ÜDM artımı 1,1 faiz təşkil edib.

Bundan əlavə, BVF 2024 və 2025-ci illərdə Azərbaycanda orta illik inflyasiyanı 5 faiz həddində proqnozlaşdırır. Oktyabr hesabatında bu il üçün inflyasiya 5,6 faiz, 2028-ci ildə isə 4 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırılmışdı.

Azərbaycan hökuməti 2024-cü il üçün orta illik inflyasiyanı 5,3 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. 2023-cü ildə Azərbaycanda orta illik inflyasiya 8,8 faiz təşkil edib.

Qeyd edək ki, digər beynəlxalq qurumlar da Azərbaycanda iqtisadi artım və inflyasiyaya dair yenilənmiş proqnozlarını açıqlayıblar. Dünya Bankının ekspertlərinə görə, Azərbaycanda iqtisadi artım 2024-cü ildə 2,3 faiz, 2025-ci və 2026-cı illərdə isə 2,4 faiz səviyyəsində olacaq. Bankın Avropa və Mərkəzi Asiya iqtisadiyyatlarına dair "Özəl sektorun gücünün açılması" adlı aprel hesabatında deyilir: "Qeyri-enerji sektorunda artımın 2024-cü ildə 4 faizə qədər yüksələcəyi gözlənilir. Bu, ilk növbədə tikinti sektorunun aktiv şəkildə genişləndirilməsi ilə bağlıdır. Buna da dövlət sektorunun tikintiyə investisiya qoyması təsir edir. Digər sahələrdə də artım templərinin qorunub saxlanacağı gözlənilir. Tələbə gəlincə, istehlak artımının sabitləşəcəyi, dövlət sərmayələri ilə dəstəklənən, lakin özəl investisiyalardakı anemik artım ilə məhdudlaşdırılan investisiya artımının isə mülayim qalacağı proqnozlaşdırılır".

Niderlandın beynəlxalq

Azərbaycanda ÜDM artacaq, inflyasiya azalacaq... - BVF-dən nikbin proqnoz

Eldəniz Əmirov: "2023-cü ildə Azərbaycanda ÜDM-in artım tempinin gözlənildiyindən aşağı olması hökumətin ciddi addımlar atmasına səbəb olub"

Eldəniz Əmirov

bank və maliyyə xidmətləri korporasiyası ING (Internationale Nederlanden Groep) də Azərbaycanın iqtisadi artım proqnozunu yeniləyib. Korporasiya 2024-cü ilin ikinci rübü üzrə ümumdaxili məhsulun (ÜDM) artım proqnozunu 2,5 faiz, üçüncü rüb üzrə 2,0 faiz müəyyən edib, ilin son rübü üzrə isə proqnozunu 1,5 faizə endirib.

Ümumilikdə isə korporasiya Azərbaycanda 2024-cü ildə ÜDM-in artımı üzrə proqnozunu 2,5 faiz, 2025-ci ildə isə 2,7 faiz müəyyən edib.

Asiya İnkişaf Bankı (ADB) Azərbaycanda ÜDM-in artım templərinin 2024-cü ildə 1,2 faiz, 2025-ci ildə isə 1,6 faiz səviyyəsində olacağını proqnozlaşdırır. Bankın "Asiyanın inkişaf perspektivləri"nin aprel ayı üçün olan hesabatına əsasən, neft hasilatının zəifləməsi səbəbindən sənaye sahəsində eniş 2024-cü ildə 1,6 faizə, qaz hasilatının daha çox artması səbəbindən isə 2025-ci ildə 1 faizə qədər azalacaq.

BMT-nin global iqtisadiyyatla bağlı hesabatından aydın olur ki, qurum ekspertləri 2024-cü il üzrə Azərbaycanda ümumdaxili məhsulun artımını (ÜDM) 2,6 faiz, 2025-ci ildə isə 2,8 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırıb.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən birinci rübdə ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 29,1 milyard manatlıq ümumi daxili məhsul istehsal olunub. Bu, 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4 faiz artım deməkdir. Yanvar və fevral aylarında iqtisadi artım 5 faiz təşkil etmişdi.

İlin ilk rübündə Azərbaycan iqtisadiyyatının neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 0,4 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 6,7 faiz artıb. Əlavə dəyərin 39,3 faizi sənaye, 9,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,8 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,9 faizi tikinti, 2,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 20,4 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilib. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,9 faizini təşkil edib. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 2856,5 manata bərabər olub.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında iqtisadiyyatın qeyri-neft bölməsinin aparıcı sahəsi olan kənd təsərrüfatında istehsal olunan ümumi məhsulun faktiki qiymətlərlə dəyəri 1 milyard 444,6 milyon manat təşkil edib. Bu

nun 1 milyard 368,5 milyon manatı heyvandarlıq, 76,1 milyon manatı bitkiçilik məhsullarının payına düşür. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 1,1 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 1,0 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 2,9 faiz artıb.

Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun həcmində neft-qaz sektorunun payı yüksək olduğuna görə neft-qaz hasilatındakı azalma ona ciddi təsir göstərir. Rəsmi statistikaya əsasən bu ilin 3 ayında ölkədə 12,6 milyard kubmetr təbii qaz hasil edilib. Qazın 3,3 milyard kubmetri "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG), 6,9 milyard kubmetri "Şahdəniz", 0,4 milyard kubmetri "Abşeron", 2 milyard kubmetri SOCAR üzrə hasil olunub. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə qaz hasilatında 0,4 milyard kubmetr və ya 3,2 faiz artım qeydə alınıb.

Qeyd edək ki, son illərdə Azərbaycanın neft hasilatının 70 faizdən çoxunu təmin edən AÇG-də hasilat çox sürətlə düşür. Energetika Nazirliyinin məlumatına əsasən, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkədə ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,2 faiz az - 7,3 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) hasil edilib. Neft hasilatının 4,2 milyon tonu

"Azəri-Çıraq-Günəşli"nin (azalma 10,6 faiz), 1,1 milyon tonu (kondensat) "Şahdəniz" (dəyişməyib), 0,14 milyon tonu (kondensat) "Abşeron" yatağının payına düşüb. SOCAR üzrə neft (kondensatla birlikdə) hasilatı 1,9 milyon ton təşkil edib (dəyişməyib).

Xatırladaq ki, 2023-cü ilin birinci rübündə Azərbaycanda 7,7 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) hasil edilib (azalma 7,2 faiz). Həmçinin neft hasilatının 4,7 milyon tonu "Azəri-Çıraq-Günəşli"nin (azalma 11,3 faiz), 1,1 milyon tonu (kondensat) "Şahdəniz" (2022-ci il yanvar-mart aylarının səviyyəsində) payına düşüb. SOCAR üzrə neft (kondensatla birlikdə) hasilatı 1,9 milyon ton (bütün neft hasilatının 24,7 faizi, 2022-ci ilin yanvar-mart aylarının səviyyəsində) təşkil edib.

Bir neçə gün öncə AÇG yataqlar blokunda yeni platformadan neft hasilatına başlanıb. Yatağın işlənməsi üzrə layihənin operatoru bp şirkətinin verdiyi məlumata görə, ACE platforması və qurğuları gündəlik 100 000 barelədək neft hasilatı gücündə layihələndirilib. Layihənin istismar müddəti ərzində ümumilikdə 300 milyon barelədək neft hasil ediləcəyi proqnozlaşdırılır.

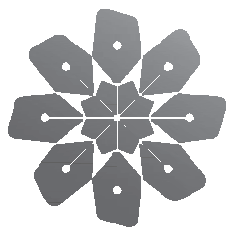
ACE platformasından ilk neft ötən ilin sonunda platformadan qazılmağa başlanmış birinci quyudan əldə edilib. 2024-cü il ərzində platformadan daha iki quyunun qazılıb istismara verilməsi planlaşdırılır. Bununla da ACE-dən hasilatın tədricən artaraq ilin sonuna gündə təxminən 24 000 barelə çatacağı gözlənilir.

Yeni platformadan hasilatın başlanması yataqda hasilatın azalması tempini xeyli dərəcədə zəiflədəcək. Belə ki, indiyədək yataqda gündəlik hasilat ildə 35-40 min barel azalırdı. ACE-dən hasilat bu tempin 50 faiz-

dən çox azalmasına səbəb olacaq. Platformadan gündəlik hasilat layihə gücündə 100 min barel nəzərdə tutulub. Yeni quyular qazıldıqca hasilat artacaq və 2026-cı ildə layihə gücünə - gündəlik 100 min barelə çatacaq. Bu, ildə 5 milyon ton deməkdir. ACE platformasından hasilatın başlanması ən azı 2030-cu ilədək hasilatın sabit qalmasını təmin edəcək. AÇG-də ildə 18 milyon ton civarında neft hasil olunurdu. Bu həcm ildə 1 milyon ton azalırdı, indi bu azalmanın sürətində ciddi yavaşlama baş verəcək. Nəticədə Azərbaycan ÜDM-də artımın sürətlənməsi üçün əlverişli zəmin formalaşacaq.

İqtisadçı-ekspert Eldəniz Əmirovun fikrincə, 2023-cü ildə Azərbaycanda ÜDM-in artım tempinin gözlənildiyindən aşağı olması hökumətin ciddi addımlar atmasına səbəb olub: "Bu, hökuməti daha pragmatik addımlar atmağa sövq edib. Bu addımların müsbət nəticələrini verəcəyini və ilin sonunda 2,5 faizdən üstündə ÜDM artımının təmin ediləcəyini gözləyirəm".

Ekspert hesab edir ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə fəaliyyətlərin ilin ikinci yarısında daha da sürətlənməsi ÜDM artımına müsbət təsir edən əsas faktor olacaq: "Əgər Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində real addımlar atılırsa, bu, makroiqtisadi göstəricilərin yüksəlməsinə dolayı təsir göstərən ciddi bir amil kimi çıxış edə bilər. Buna görə də mən gözləyirəm ki, ikinci rübün sonuna doğru beynəlxalq maliyyə qurumları Azərbaycanda iqtisadi artımla bağlı proqnozlarına yaxşılaşdırma istiqamətində yenidən baxacaqlar. İndilik mən Beynəlxalq Valyuta Fondunun proqnozunu daha real hesab edirəm".

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası
münasibətlərin inkişaf etdirilməsi**

Iranın dini lideri Əli Xameneyi bu günlərdə islam ölkələri diplomatları ilə görüşdə deyib ki, bəzi islam ölkələri sionist rejimə kömək edirlər. "Bu, xəyanətdir, islam icması qarşısında xəyanət. Bu, həm də özü-özünə xəyanətdir, çünki onlar bunu etməklə sionist rejim aparatını möhkəmləndirirlər və nəticədə bu, özləri üçün də zərərli olacaq", - o deyib.

Onun sözlərinə görə, sionizm rejiminin qadınlara və uşaqlara qarşı törətdiyi cinayətlər zamanı "bəzi islam ölkələrinin ona köməyi islam icması və ölkələrin özləri qarşısında ən böyük xəyanətdir, çünki bu kömək faktiki olaraq onların özünün məhvini aparır.

"İran bütün islam ölkələrinin İsrailə siyasi və iqtisadi münasibətləri pozacağını gözləyir", - o qeyd edib.

Xameneyi hansı ölkələri nəzərdə tutduğunu açıqlamayıb. Ancaq Türkiyə, Azərbaycan və bəzi Yaxın Şərq ölkələri İsrail ilə siyasi və iqtisadi əlaqələri davam etdirirlər.

Milli Məclisin deputatı Azər Badamov mövzu ilə bağlı Musavat.com-a bildirib ki, İranın ali dini lideri Əli Xameneyinin İsrailə əməkdaşlıq edən islam ölkələrini satqın və xəyanətkar adlandırması ikiüzlülüyn yüksək həddidir. Çünki İran özünə la-

zım olmayanda İslamı yadından çıxardır, lazım olanda isə islamdan psixoloji təsir vasitəsi kimi istifadə edir. Belə münasibətin sərgilənməsinin islam dini ilə heç bir bağlılığı yoxdur. A.Badamov xatırladı ki, İran 30 il ərzində, Azərbaycanın torpaqları işğal altında olduğu dövrdə islamın düşməni Ermənistanın yanında oldu: "İslam dininin inanc yerləri ermənilər tərəfindən dağıdılaraq təhqir olunanda, müsəlmanların qəbiristanlıqları yerlə-yeksan ediləndə, azərbaycanlılara qarşı soyqırımlar törəyəndə Xameneyi və digərləri islam dininin daşıyıcıları olan azərbaycanlıları dəstəkləyərək Ermənistanı qarşı belə bir ifadə niyə işlətmədi? Hətta torpaqlarımız işğaldan azad ediləndən sonra Ermənistanın dağıdaraq təhqir etdikləri dini inanc və ibadət yerlərini

Din və tolerantlıq

YENİ ÜSAVAT
N 66 (8439) 19 aprel 2024

İranın dini liderindən növbəti islam şousu

Azər Badamov: "İranın rəhbərlərinin islam düşməni olan Ermənistanın dövlət rəhbərləri ilə dodaq-dodağa öpüşüb qucaqlaşmasına nə ad vermək olardı?"
Rəsul Mirhəşimli: "Özlərinin yeritdiyi siyasətə və kimlərin yanında yer aldığına bir daha və diqqətlə baxsınlar"

açıq şəkildə təqdim etdiyi mizdə İranın ali dini liderləri və dövlət rəhbərlərinin islam dininin düşməni olan Ermənistanın dövlət rəhbərləri ilə dodaq-dodağa verib öpüşüb qucaqlaşmasına nə ad vermək olardı?"

Araşdırmaçı jurnalist, dini mövzular üzrə mütəxəssis Rəsul Mirhəşimli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, İranın siyasi hakimiyyəti İsrailin Qəzaya hücumu və bu əraziyə nəzarətdə tutulması barədə törətdiyi qətlamları nəzərdə tutursa, ilk növbədə ittiham olunacaq ölkələr sırasında ərəb ölkələrinin adlarını sadalamalı idi: "Çünki bu qətlamlar həmin ölkələrin əhatəsində baş verir. Əgər İranın dini-siyasi lideri konkret adlar açıqlasaydı, bu barədə hansı ölkənin İsrail rejiminə yardım etməsini anlamaq mümkün idi. Təəssüf ki, mücərrəd olan bəyanatları

konkret faktlarla şərh etmək çətin olduğundan bu barədə nə isə söyləmək mümkün deyil.

Qəzaya hücumlar başlayandan Türkiyə hakimiyyəti İsrailin hərəkətlərini qınayıb, bu hücumların dərhal dayandırılmasını tələb edib. Bu məsələ ilə bağlı Türkiyənin mövqeyi ortadadır. Azərbaycan Qəzza zolağında vəziyyətin gərgin olaraq davam etməsindən ciddi narahat olduğunu XİN rəhbəri səviyyəsində sonuncu dəfə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) üzv ölkələrin Xarici İşlər Nazirləri Şurasının martın 5-də Ciddədə keçirilən növbədənəkar iclasında deyib. Bu bəyanata qədər də Azərbaycan rəsmi səviyyədə hadisələrə olan mövqeyini açıqlayıb. Demək, kimin hansı mücərrəd bəyanat verməsindən asılı olmayaraq, bu itti-

hamların Azərbaycan və Türkiyəyə aidiyyəti yoxdur.

İstənilən müsəlman və özünü İslam ölkəsi elan edən dövlət üçün işğalçının yanında yer alması zülmə şərik olmaq anlamına gəlir. Bu barədə danışanda azərbaycanlıların xatırladığı ən real fakt kimi İranın işğalçı Ermənistanın yanında yer alması, işğalçıya hər cür yardımlar etməsi gözlər önündə canlanır. "Qarabağ İslam torpağıdır" deyən dini liderin rəhbərlik etdiyi ölkənin Ermənistanı dəstəkləməsi

dini dəyərlərə hörmətsizlik kimi anlaşılmalıdır. Bir-birini gözəl tanıyan iki ölkənin hərbi qarşıdurmasında Azərbaycan kiminsə yanında yer almır, bu da ölkənin siyasi maraqlarının qorunması baxımından vacib elementdir.

Əgər ittihamın mövzusu Azərbaycandırsa (bunu birmənalı şəkildə söyləmək mümkün deyil - R.M), o zaman bu ittihamları irəli sürənlər özlərinin yeritdiyi siyasətə və kimlərin yanında yer aldığına bir daha və diqqətlə baxsınlar".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Afaq MİRAYIQ

Rusiyadakı erməni lobbisi yeni həmləyə hazırlaşır - Bakıya xəbərdarlıq

Tural Abbaslı: "Biz bu gün hərəkətə keçməsek, sonra gecikmiş olarıq"

"Rusiyadakı yəhudi lobbisi hazırda erməni lobbisi ilə eyni vəziyyətdədir. Onlar "Kreml qüllələri"ndə qəbul edilən qərarların gedişatına təsirlərini fəlakətli şəkildə itiriblər".

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu barədə rusiyalı tanınmış siyasi ekspert və məsləhətçi, "Milli Müdafiə jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko facebook-da yazıb.

"Lakin bu vəziyyət müvəqqəti xarakter daşıyır və getdikcə artan səyləri nəzərə alsaq, hər iki lobi yeni imkanlar əldə edəcək", - deyə o əlavə edib.

Yəhudi lobbisi ilə işimiz yox, söhbət erməni lobbisinin hansı yeni imkanlarından gedir? Azərbaycana münasibətdə obyektiv mövqeyi ilə tanınan İqor

Korotçenko Bakıya bununla nəyin anonsunu verir, bizi nə barədə xəbərdar etmək istəyir?

Ağ Partiyasının sədri Tural Abbaslı hesab edir ki, 44 günlük Vətən Mühari-

bəsindən sonra Azərbaycan bu istiqamətdə proqram qəbul etməli idi. O, "Yeni Müsavat"a deyib ki, Xarici İşlər Nazirliyinin və ya Diaspora Komitəsinin tərkibində belə bir xətt yürüdü-

məli idi: "44 günlük Vətən Mühəribəsi günlərində dünya dövlətlərinin bizə dəstəyinin hansı səviyyədə olduğunu gördük. Erməni lobbisinin həmin ölkələrdəki təsir imkanlarının bizim haqlı

mübarizəmizə neqativ planda hansı səviyyədə təsir etdiyini də görə bildik. Bu cür neqativ təsirlərin aradan qaldırılması üçün addımlar atmalıyıq. Rusiya hərbi-siyasi, iqtisadi baxımdan dünyanın ən böyük dövlətlərindəndir. Rusiyada ermənilərin siyasi elitaya təsir imkanları artırsa, əlbəttə ki, bu bizim ziyanımızdır. Eləcə də Fransada, ABŞ-da və Avropa ölkələrində də ermənilərin təsir imkanları böyükdür".

Partiya sədri hesab edir ki, İqor Korotçenkonun bəyanatı Azərbaycanın hərəkətə keçməsi üçün verilən signaldır: "Demək istəyir ki, Azərbaycan tərəfi bu istiqamətdə hərəkətə keçməlidir. Rusiyada 2 milyondan

artıq azərbaycanlı, 300-500 min arası erməni yaşayır. Belə götürəndə azərbaycanlıların maddi imkanları kifayət qədər genişdir və bu imkanlardan lobi fəaliyyətində istifadə vacibdir. Biz bu gün hərəkətə keçməsek, sonra gecikmiş olarıq. Biz Fransa senatında, Avropa Şurasında, ABŞ senatında ermənilərin təsir imkanlarını görürük. Rusiyada ermənilərin bu sahədə irəli çıxması bizə yaxşı heç nə vəd etmir. Diaspora Komitəsi səviyyəsində Rusiyada təşkilatlanaraq təsir imkanlarını artırmaq vacibdir. Çünki çox təhlükəli və gələcəyi riskli dövrlərdir. Ermənistanla Rusiya bu gün ən konfliktli dövrlərini yaşayır, amma erməni diasporu, Rusiya elitasındakı erməni rəhbərliyi Rusiyanı əldən buraxmaq istəmir, faydalanmaq istəyir. Buna görə də Korotçenkonun çağırışına uyğun davranmaq lazımdır".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Naxçıvan Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə Muxtar Respublikanın keçmiş maliyyə naziri Rəfael Əliyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilir.

Musavat.com xəbər verir ki, sabiq nazir 145 milyon manata yaxın yeyintidə suçlanır.

O, ittiham üzrə özünü qismən təqsirli bilir. Deyir ki, istər 2020-ci ilədək Naxçıvan MR-in Gömrük Komitəsində çalışdığı dövrdə, istərsə nazir vəzifəsini tutanda maaşından əlavə paketdə pul alıb. Rəfael Əliyevin sözlərinə görə, Naxçıvan MR Gömrük Komitəsində Gömrük tariflərinin tənzimlənməsi və ödənişlər şöbəsinin rəisi vəzifəsində işləyəndə hər ay maaşından əlavə, ayrıca zərfdə ona 1500 manat verilib. Nazir olduğu dövrdə isə aylıq rəsmi maaşı 2 min 300 manat, paketdə aldığı pulun məbləği 15 min manat olub. Rəfael Əliyev deyib ki, hər ay 15 min manatı Seymur Talıbov ona sürücüsü vasitəsilə göndərmiş.

Rəfael Əliyev hakim qarşısında tək deyil. O, nazir təyin ediləndən sonra Gömrük Komitəsində onun vəzifəsini tutmuş Mansur Əsgərov ilə birlikdə çıxarılıb. Məhkəmədə prokurorun elan etdiyi ittiham aktında Gömrük Komitəsində 2016-2022-ci illərdə yeyinti və korrupsiyadan, eləcə də Rəfael Əliyevin maliyyə naziri olduğu dövrdəki mənimsemələrdən söz açılır.

Rəfael Əliyevə 144 milyon manatlıq ittihamın 3 milyondan bir qədər çox hissəsi onun çalışdığı 2 ilə aiddir. İddia olunur ki, müxtəlif dövlət strukturlarında mənimse-

Seymur Talıbova həbs yolu göründü

Sabiq nazir məhkəməsində onu satdı - hər ay 15 min...

zir təyin olunmazdan öncə müəyyənən.

Digər təqsirləndirilən Mansur Əsgərov isə 138 milyon manatın mənimlənməsində iştirakda suçlanır. O, 20 ildən çox Gömrük Komitəsində çalışıb.

Mansur Əsgərovun sözlərinə görə, 2020-ci ildə Rəfael Əliyev nazir postuna gedəndən sonra onun əvəzinə gömrük tariflərinin tənzimlənməsi və ödənişlər şöbəsinin rəisi vəzifəsinə təyin olunanda Gömrük Komitəsinin sədri onu qəbul edərək toplanan vəsaitin çatdırılma qaydasını söyləyib.

Əvvəlki vəzifələrində maaşdan əlavə, paketdə 500 manat pul aldığı deyən Mansur Əsgərov bildirib ki, komitədə yeni təyinatından sonra paketdəki məbləğ 3 min manata qalxıb: "Alınan pullardan mənə heç nə çatmırdı. Hamısı komitə sədrinə çatırdı. Mənə paketdə yalnız 3 min manat verildi. Gətirilən pullar həm dollarla, həm də manatla olurdu. Manatı Nurlana verirdik, dəyişib gətirirdi. O, "Badamlı"da işləyirdi..."

Sabiq məmurların məhkəməsi mayın 2-də davam edəcək.

Rəfael Əliyev və Mansur Əsgərov Cinayət Məcəlləsinin 179.4-cü (xüsusilə külli miqdarda mənimləmə), 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə) və başqa maddələri ilə suçlanırlar. Bu maddələrdə 14 ilədək həbs cəzası nəzərdə tutulub.

Hər iki şəxs Naxçıvanda əməliyyatlar nəticəsində milyonlarla manat yeyinti ittihamı ilə həbs olunub. Onlarla bərabər Naxçıvan MR Gömrük Komitəsinin keçmiş sədri Səhət Həbibbəyli, Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə rəhbərlik etmiş Hicran Rüstəmov tutulmuşdular. General-mayor Səhət Həbibbəyli Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, deputat İsa Həbibbəylinin oğludur. Onların həbsdə olduqları dövrdə yeyinti nəticəsində dövlətə dəymiş ziyanın bir hissəsini ödədikləri bildirilir. Naxçıvan MR-də həbs olunan məmurlar arasında Penitensiar Xidmətin rəisi, general-mayor Tofiq Həsənov da vardı. Naxçıvan Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə o, 10 il azadlıqdan məhrum edilib.

✉ **Elsən MƏMMƏDƏLİYEV,**
Musavat.com

Ermənistan ordusunda əsgər çatışmazlığı - xəstə əsgərlər...

Ağıldan kəmərlərin də hərbi xidmətə cəlb edilməsinə məcbur qaldılar

Aprel 18-də Ermənistan hökuməti hərbi xidmətə çağırış meyarlarının dəyişdirilməsi barədə qərar qəbul edib. Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, yeni nizamnaməyə əsasən, yüngül əqli geriliyi, kəllə sümüyü kistinə əlamətləri, beyin şişləri və övəllər yararsız sayılmağa əsas sayılan digər problemləri olan şəxslər bundan sonra hərbi xidmətə yararlı hesab olunacaqlar.

Ermənistan Müdafiə Nazirliyindən gələn məlumata görə, bu səbəblərə görə xidmətdən azad edilənlərin sayı ildən-ilə artır. Əgər 2020-ci ildə yüngül əqli geriliyə görə 188 çağırışçı buraxılıbsa, 2022-ci ilin qış çağırış-

şında bu rəqəm 321-ə yüksəlib.

Yeni qaydalara əsasən,

artıq bu əlamətləri olan şəxslər məhdudiyyətlə hərbi xidmətə yararlı hesab olu-

nacaqlar.

Hərbi ekspert, polkovnik Rövşən Məhərrəmov "Yeni

Musavat"a şərhində bildirib ki, Ermənistan hökumətinin hərbi xidmətə çağırış meyarlarının dəyişdirilməsi barədə qərar qəbul etməsi məcburiyyətdən qəbul edilən qərardır. Bu qərarın verilməsinin bir sıra səbəbləri var: "Ermənistan mediası Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata istinad edərək yazır ki, səbəblərdən biri yarasız elan edilib hərbi xidmətdən azad edilənlərin sayının ildən-ilə artmasıdır. Bu əslində bir etirafdır. Bu onun etirafıdır ki, Ermənistanda hərbi xidmətə çağırış yaş çatmış vətəndaşlar hərbi xidmət etmək istəmirlər, müxtəlif yollarla hərbi xidmətdən yayınmağa çalışırlar və bu tendensiya ilbəil artır. Bu, həm də onun etirafı hesab edilməlidir ki, Ermənistanda hərbi çağırışda rüşvətxorluq, qanunsuzluq hökm sürür. Vətəndaşlar qanunsuz yollara əl ataraq rüşvət müqabilində övladlarını hərbi xidmətdən yayındırırlar. Ermənistan hö-

kumətini məlum qərar verməyə məcbur edən daha bir səbəb Ermənistanda demoqrafik vəziyyətin ildən-ilə ağırlaşmasıdır. Ermənilərdə əhəlinin sayı artmır, əksinə azalan xətt üzrə proses gedir.

Bütün bu qeyd etdiyimiz səbəblər artıq gətirib elə vəziyyət meydana çıxarıb ki, Ermənistan silahlı qüvvələrində əsgər çatışmazlığı yaşanır. Ermənistan Müdafiə Nazirliyi qoşun növlərinin kompleksləşdirilməsində problemlərlə üz-üzə qalır, hərbi hissələrinin əsgərlə təmin edilməsində ciddi çətinlikləri var".

Ekspertin fikrincə, hərbi xidmətə çağırış meyarlarının dəyişdirilməsi barədə qərar qəbul edilməsi vəziyyəti ciddi şəkildə müsbətə dəyişə bilməyəcək. Bu qərar Ermənistanda vətəndaşların öl-kəni tərk edib xaricə üz tutma tendensiyasını bir qədər də tətikləyəcək.

✉ **Elibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Musavat"

"Bugünkü statistikaya əsasən mərmii və sursatla bağlı Rusiya ilə 1:10 nisbətimiz var. Vəziyyət pisdır. Mübarizə aparacaq heç nəyimiz yoxdur. Sadə dillə desək, ya Qərb bizi damıqlar masasına oturmağa sövq edir, ya da onun Rusiya ilə "qırmızı xətlər"lə bağlı hansısa anlaşması var".

Bu sözləri tanınmış ukraynalı jurnalist Dmitri Qordon deyib.

O, 2024-cü ildə Ukrayna müharibənin bitəcəyi barədə proqnozunu bir daha təkrarlayıb: "İnanıram ki, bu il müharibə başa çatacaq. Mən bir şey bilərəm, amma sizə deməyəcəm: bu mənə aid məlumat deyil, onu açıqlamağa haqqım yoxdur. Amma ipucu verə bilərəm. Bizi qorxudurlar ki, Putin tezliklə yeni hücumu başlayacaq. Bəli, başlayacaq. Təbii ki, o, torpağın qurumasına qədər gözləyəcək. Qoşunları hazırır və Xarkov, Slavyansk və Kramatorska hücum etmək istəyir. Sizə deyim ki, iyula qədər müharibənin bütün gedişatını dəyişdirəcək çox ciddi hadisə baş verəcək. Başqa heç nə söyləməyəcəm".

Qordon nəyi nəzərdə tut-

Ukrayna prezidenti haqlıdır, onun Qərb qorxusu haqda söylədikləri nə dərəcədə doğrudur? Qərb Ukraynanı satıbmı?

AĞ Partiya başqanının müşaviri, siyasi şərhçi Azər Hüseynov burada təəccüblü heç nə görmür. O, Qərb Ukraynanı meydanda tək qoyacağını əvvəlcədən gözlədiyini qeyd etdi: "Bu, Qərbın dəsti-xətti. Bunu bilmək üçün XX əsrdə Qərb, xüsusilə, Amerikanın hərbi münaqişəyə sövq etdiyi və sonda tək buraxdığı ölkələrə diqqət etmək lazımdır. Mən şərhlərimdə bildirmişdim ki, Ukrayna faktiki parçalanacaq və böyük ehtimal ki, Rusiyanın tutduğu ərazilərdə paralel hökumət də qurulacaq. Dönək Qərbın dəstəyi məsələsinə. Amerika bir zaman Koreyada tərəf oldu, öz müttəfiqləri ilə. Sonda Koreya iki hissəyə bölündü. Vyetnamda eyni ilə anti-kommunist qüvvələrə dəstək oldu və sonda həmin qüvvələr ağır məğlubiyyətə uğradı. Bir zaman, Çində yenə Qərb Çankayşi qüvvələrini dəstəklədi. Sonda məğlubiyyət və Tayvana çəkilmə yaşandı. İraqda baş verənlər. Maliki hökumətinin iflası, İŞİD-in meydana

Ukrayna ilə bağlı ilgincliklər və tarix - "Uzağı, iyuladək..."

Politoloq: "Qərb Şərqi Ukraynanın Rusiya nəzarətinə keçməsi ilə faktiki razılaşa bilər"

cəyinə ümid edirdi. Qərb isə tarixi boyu səbirli və davamlı müttəfiq deyildir. Heç bir dövlətin ərazi bütövlüyünün pozulması yaxşı hal deyildir. Olan Ukrayna xalqına oldu. Xarici siyasi kursun həyata keçirilməsi zamanı ölkənin daxili gücünə, xalq ilə münasibətlərə önəm vermək lazımdır. Ukrayna cəmiyyəti yekcins bir cəmiyyət deyildir. Əgər Ukraynanın katolik olan Qərbi özünü Qərbi Avropaya yaxın bilirsə, Şərqi Ukrayna Rusiyanın, rus dilinin təsir imkanları güclüdür.

qədər də şişirdildiyini sübut edir. Antiqərb ritorikası isə dünyada güclüdür. Nə üçün? Çünki dünyanın bir çox ölkələrinin Qərbə həll edilməmiş hesabları vardır, Afrikanın Fransa ilə, digər bölgələrin digər Qərb ölkələri ilə. Qərb təbii ki, hələ çox güclüdür. Bunun da səbəbi iqtisadiyyatdır. O iqtisadiyyat ki, əsrlərlə Afrika və Amerikanın, Uzaq və Yaxın Şərqi istismarı üzərində formalaşıb. Ukrayna münaqişəsi hansı ssenarilərlə davam edə bilər? Ukrayna digər hissəsinin işğal edilmə-

"Hərbi əməliyyatlar sonuncu ukraynalıya qədər..."

Peskov ABŞ-ın 60 milyardlıq yardımını şərh edib

Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov ABŞ-da dərc olunan kredit sistemə keçidlə Ukrayna 60 milyard dollarlıq yardım haqqında qanun layihəsini şərh edib.

Musavat.com Kommersant.ru-a istinadən xəbər verir ki, Peskov bunun Kiyevi hərbi əməliyyatları davam etdirməyə təhrik etdiyi və Vaşinqtona gəlir gətirdiyi qənaətinədir: "Daxili siyasi fikir ayrılıqlarına görə Vaşinqton Ukraynaya yardımı davam etdirmək üçün müxtəlif üsullar axtırır. İstənilən rejim altında de-fakto yardımın göstərilməsi ilə söhbət ABŞ üçün zəmanətli mənfəətin təmin edilməsindən, Ukraynanı sonuncu ukraynalıya qədər növbəti hərbi əməliyyatlara təhrik etməkdən gəlir", - deyir Peskov mətbuata bildirib.

Dmitri Peskovun fikrincə, Ukrayna indi tək, "amerikalılara mənfəət təmin etməklə mübarizə aparmalı deyil, həm də borc içərisindədir: "Bu, ABŞ-ın sevimli müstəmləkə siyasətidir. Bu, heç bir şəkildə cəbhələrdə vəziyyətin nəticəsinə və inkişafına təsir göstərə bilməz", - Kreml nümayəndəsi əlavə edib.

Xatırladaq ki, ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatası bir gün əvvəl, aprelin 17-də Ukraynaya yeni yardım paketi haqqında qanun layihəsini dərc edib. Layihə 60 milyard dollardan çox vəsaitin ayrılmasını və uzaq mənzilli ATACMS raketlərinin ötürülməsini və kredit sistemə keçidi nəzərdə tutur. Prezident Co Bayden layihəni dəstəkləyib və Konqresi onu tez bir zamanda qəbul etməyə çağırıb. Konqres isə 2023-cü ilin payızından Ukraynaya yardımla bağlı razılığa gələ bilər.

■ Nigar HƏSƏNLİ,
Musavat.com

tur? Söhbət baş verəcək hansı ciddi olaydan gedir, Kırım körpüsünün dağıdılmasındanmı?

Bu arada Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenski Qərb köməyi olmadan Ukraynanın hərbi əməliyyatları davam etdirmək şansının olmadığını bildirib.

"Qərb nüvə silahının yayıla biləcəyi və Rusiya ərazilərinin bir hissəsini ələ keçirəcək Çinin güclənməsi səbəbindən Rusiyanın Ukraynada məğlub olmasından qorxur. Qərbdən səslər gəlir ki, biz qorxuruq, Rusiya udusza nə olacaq? Yeni hər gün bizim qanımızın tökülməsindən, ölməyimizdən qorxmurlar, amma çox qorxurlar ki, hansısa təhlükə, hansısa miqrasiya böhranı yaranacaq. Ola bilsin ki, Çin çox güclü olacaq. Qorxurlar ki, birdən Putin olmaz və çoxlu ölkələr (Rusiya Federasiyasının ərazisində - red.) yaranacaq, Rusiyanın nüvə silahları necə olacaq və s.", - Zelenski qeyd edib.

gəlməsi, bölgədə sabitliyin pozulması. Daha sonra Əfqanıstanda Karzainin, daha sonra Qərb yönümlü hakimiyyətin dəstəklənməsi. Sonda nə oldu? Hökumət qaçdı və bu gün Əfqanıstanda Taliban İslam Əmirliyi fəaliyyət göstərir. Məsələ odur ki, bütün bunlardan sonra bəzi analitiklər Zelenskinin fəaliyyəti ilə bağlı optimist çıxışlar edirdilər. Hətta Rusiyanın məğlub olacağını söyləyən ekspertlər də vardı. Marafisi odur ki, onların bir qisminin hərbi təhsili də var. Zelenski qalib gələ bilər. Çünki ona Ukrayna ərazisinin xaricində əks hücum hüququ müttəfiqləri vermir. Həm də sistemli hücum silah kompleksləri də yox idi. Sonra verilənlər isə ancaq müqavimətə yarayırdı. Qaldı ki, Dmitri Qordona. Bu şəxs də məlum təbliğatın tərkib hissəsi idi. Ukrayna ictimai fikrini bir zaman azdıranlar indi həyəcan təbili çalır. Zelenski ölkəsinin daxili gücünə deyil, Qərbın onu dəstəkləyə-

Ukraynanın beləsi odur ki, bir zamanlar Rusiya müdaxiləsinə qarşı optimal yolların üstündən xətt çəkib Zelenski hökumətində təmsil olunanlar indi qorxu yayır. Biz uduzuruq deyirlər. Bu haqda da bir zaman demişdim ki, çat Zelenskinin ətrafından başlayacaq və Rusiya Avropanı parçalayacaq. Kontinental Avropadakı dövlətlərdən fərqli olaraq Böyük Britaniya və fərqli qitədə olan Amerika Ukrayna müharibəsinin mənfəəti təsirlərindən maksimal sıqortalanıb. Avropa isə qorxu içindədir. Bu Amerikanın da maraqları daxilindədir. Çünki Amerika bununla Avropanı öz təsir dairəsində saxlaya bilər. Qərb Ukraynanı satıbmı? Qərb Ukraynanı tək buraxdıqı aşkardır. Ukraynanın bu müdaxilə qarşısında qalib gələcəyini düşünmək isə hərbi baxımdan da, siyasi baxımdan da xülyadır. Dünyanın bir çox yerində son zaman baş verən hərbi münaqişələr eyni zamanda, Qərbın gücünün bir

məsini təmin etmək üçün Şərqi Ukraynanın Rusiya nəzarətinə keçməsi ilə faktiki razılaşa bilər. Bu hüquqi razılıq əlbəttə ki, deyildir. Amma Ukraynanı tam məhvədən qorumaq üçün yeganə yoldur ki, ölkə tam işğal edilməsin. Bunun üçün də Zelenskinin geri addım atmasını, yaxud da hakimiyyətinin bitməsinə gözləmək lazım olacaqdır".

Müsahibimiz sonda qeyd etdi ki, Türkiyənin əsas söz sahibi olacağını düşünür: "Ukrayna danışıqlara getməyə məcbur olacaq. Onun da dadına ancaq Türkiyə çata bilər. Çünki Türkiyə Rusiya ilə münasibətləri elə qurub ki, Suriya deyirsən masadadır, Fələstin-İsrail münaqişəsi deyirsən masadadır, Liviya deyirsən masadadır, Qafqaz deyirsən masadadır. Təbii ki, bu, Türkiyənin milli maraqlarının reallaşdırılmasına xidmət edir. Çünki beynəlxalq münasibətlər sisteminə bütün dövlətlər istisnasız öz maraqlarından çıxış edirlər. Bəzən

isə bir sıra dövlətlərin və eyni zamanda, xalqların maraqları üst-üstə düşür. Ukrayna səhvi ilk başda etdi. Rusiyanın güc siyasəti ilə irəliləməsi tarixi bir realılıqdır. Onu bu irəliləmədə Qərb heç vaxt dayandırmayıb. Rusiya tam olaraq maraqlarını təmin etdikdən, təhlükəsizlik zolağı qurduqdan sonra dayanıbdır. Prezident Ərdoğanın Türkiyə üçün tarixi üsul kəşfi də budur. Ərdoğan tarixə baxdı və gördü ki, Osmanlı ilk əvvəllər özü Rusiya ilə tək savaşanda qalib də gəlib, udub da. Lakin Qərbın istəklərinə uyğun savaşanda Rusiyanın qarşısını ala bilməyib. Ərazilərini itirib. Ona görə də, Türkiyə bu gün tərəfdaşlıq münasibətlərinin qurulması və davamında maraqlıdır. Ukraynada Poro-

şenkonu, Yuşşenkonu Rusiya ilə açıq savaş vadar edə bilməyib. Çünki bu insanlar hər nə qədər Qərbə meyl etsələr də Rusiya ilə balanslı davranırdılar. Rusiyanın hərbi gücü ilə üz-üzə qalmaq istəmirdilər. Zelenski belə etmədi, Rusiyanın hərbi gücünü nəzərə almadı. Avropa parlamentlərində alqışlar onu bu rəyə gətirdi. Hətta bir ara Osmanlıya qarşı savaşmış olan yunan terror təşkilatını da vəsf elədi. Və bugünkü durum ortadadır. Bu vəziyyət ən çox Ukraynanın bir dövlət olaraq mövcudluğuna təhlükədir. Ukrayna da zamanında Azərbaycan nümünə götürər, rəssional davrana bilərdi. Lakin etmədi".

■ Cavanşir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Yeni yaradılan universitetdə türkiyəli müəllimlər dərs verəcək

Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin tədris binası seçilmək üzrədir. Yaxın günlərdə Türkiyə heyətinin Azərbaycana gəlməsi gözlənilir.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə AZƏRTAC-a açıqlamasında elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev məlumat verib. O bildirib ki, Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin təhsil proqramı və partnyorları məlumdur.

"Müəllim heyəti İstanbul Texniki Universiteti, Orta Doğu Texniki Universiteti və Hacettepe Universitetindən seçiləcək. Onlar Azərbaycana mütəmadi gələcəklər. May ayında universitetlə bağlı daha ətraflı məlumat veriləcək".

Xatırladaq ki, Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin yaradılması ilə bağlı 2024-cü il fevralın 19-da Azərbaycanın Elm və Təhsil Nazirliyi ilə Türkiyənin Ali Təhsil Şurası arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Memorandumu Azərbaycanın elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev və Türkiyənin Ali Təhsil Şurasının sədri Erol Özvar imzalayıblar.

Yer kürəsində yenidən güclü maqnit qasırğası müşahidə olunacaq.

Son 24 saat ərzində 9 gücnəş partlayışı qeydə alınıb. Qasırğanın gücünün 3 baldan 4 bala qədər olacağı bildirilir. Axsama doğru onun gücünün 2 bala qədər azalacağı gözlənilir.

Sözgedən proseslər son vaxtlarda tez-tez təkrarlanmağa başlayıb. Bəs Gücnəşdəki partlayışlar planetimizə necə təsir edir? Dünya əhalisini və Yer kürəsini hansı dəyişikliklər gözləyir? Bu barədə narahatlığa əsas varmı?

Yer kürəsini gözləyən təhlükə

Azərbaycana necə təsir edəcək?

Gücnəşdəki partlayışların planetimizə mümkün təsirlərini şərh edən meteoroloq Cavid Hüseynov danışıb:

"Gücnəşin səthində güclü partlayışlar və püskürmələr gücnəş sistemindeki maqnit sahələrinə təsir edərək tac kütləsinin sıçrayışla atılmasına (CME) səbəb olur. Həddindən artıq gücnəş aktivliyi maqnitoferi kəskin şəkildə sıxır və Yere yaxın məkanda ionların tərkibini dəyişdirir. Beləliklə, Gücnəşin aktivliyi Yerin iqliminə də əhəmiyyətli təsir göstərir. Yer atmosferinə böyük təsir göstərə bilən gücnəş ləkələrinin yüksək artımı zamanı ultrabənövşəyi şüalanma (UV) kəskin şəkildə artır. Gücnəş aktivliyi nəticəsində yaranan geomagnit fırtınaları elektrik, rabitə və naviqasiya sistemlərinin pozulmasına, peyk aparatlarının zədələnməsinə, canlılar üçün

radiasiya təhlükəsinin yaranmasına, meteohəssas insanların, yaşlıların və xroniki xəstələrin həssaslığının artmasına (insanlarda baş ağrısı, başgicəllənmə, ürəkbulanma və qusma, yüksək qan təzyiqi, ürək və oynaqalarda ağrı, yorğunluq, yuxusuzluq və s. hallar) səbəb ola bilər".

Meteoroloq bildirib ki, Gücnəş aktivliyini və onların törəmələri maqnit qasırğalarını dəqiq proqnozlaşdırmaq mümkün deyil:

"Yalnız geomaqnit vəziyyətində ümumi tendensiyaları müəyyən etmək mümkündür. Proqnozlara görə, 2024-cü ilin maksimum gücnəş aktivliyi ili olacağı təxmin edilir. Yer kürəsində maksimum gücnəş aktivliyi və maqnit qasırğalarının may-iyun aylarında olacağı və aktivliyin ilin sonuna qədər azala biləcəyi proqnozlaşdırılır". (Yeni Sabah)

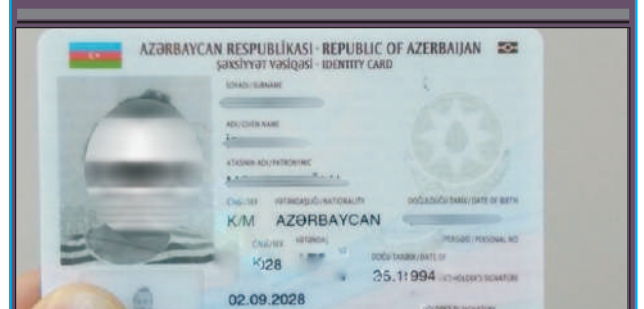

Bakıda məmur olmaq istəyən qadının başına oyun açdılar

Bakıda qadına qarşı döləduzluq edilib.

Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, paytaxt sakini olan bir qadının 20 min manatının etibardan sui-istifadə etməklə ələ keçirildiyi barədə polisə məlumat daxil olub. Zərərçəkən ifadəsində təxminən 1 il bundan öncə Anar adlı şəxsə 20 min manat verdiyini amma qarşılığında Anarın söz verdiyi kimi dövlət orqanlarından birinə şöbə müdiri kimi işə düzəlmədiyini bildirib.

Səbail rayon Polis İdarəsinin 9-cu Polis Bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlərlə qadının etibarından sui-istifadə edərək pulunu ələ keçirən Bakı şəhər sakini 45 yaşlı Anar Tahirov müəyyən olunaraq saxlanılıb.

Şəxsiyyət vəsiqələri ilə bağlı yenilik

Şəxsiyyət vəsiqəsi ilə yanaşı, bir neçə dövlət sənədi tam rəqəmsallaşacaq.

Musavat.com-un xəbərxəbər.az-a istinadla məlumatına görə, bunu rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev deyib. Onun sözlərinə görə, bununla bağlı ilin sonuna kimi qanunvericiliyə dəyişikliklər ediləcək.

Nazir qeyd edib ki, qeyd olunan sənədlər həyat hadisələri ilə bağlı dövlət tərəfindən insanlara, cəmiyyətə təqdim olunan xidmətlərin təxminən 40%-ni təşkil edir.

Mərkəzi Bankın baş direktoru Ziya Əliyev isə ölkədə yeni yaradılacaq sığorta məlumat mərkəzinə diqqət çəkib. Bildirib ki, bu sahədə Türkiyə təcrübəsindən yararlanmaq sektor üçün yeni imkanlar formalaşdıracaq.

Ziya Əliyev əlavə edib ki, mərkəz fəaliyyətə başlayandan sonra sığorta bazarına onlayn şəkildə nəzarət etmək imkanları da yaranacaq.

"Palma yağlarının ölkəyə idxalı qadağan edilsin" - deputatdan təklif

Palma yağlarının Azərbaycana gətirilməsinin qadağan edilməsi təklif edilir.

Musavat.com modern.az-a istinadən xəbər verir ki, bu təkliflə deputat Fəzail Ağamalı parlamentdə "Qida təhlükəsizliyi sistemi və onun vahid sağlamlıq konsepsiyasında rolu" mövzusunda ictimai dinləmədə deyib.

O qeyd edib ki, deyilənə görə, palma yağlarının ərime temperaturu 37 dərəcədir. "Əgər bu yağlar insan bədənində həll edilmirsə deməli palma yağlarının ölkəyə idxal edilməsi qadağan edilməlidir.

Dövlət Gömrük Komitəsi öz məsuliyyəti çərçivəsində bu məsələləri həll etməlidir. Biz bu qidaların Azərbaycana gətirilməsinin qarşısını ala bilsək, qida təhlükəsizliyi sahəsində inqilabi dəyişiklər edə bilərik", - deyə o əlavə edib.

Polis qanunları pozan 21 əcnəbini saxladı

Polis qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilən tədbirlərlə 21 əcnəbini saxlayıb.

Musavat.com DİN-ə istinadən xəbər verir ki, Bakı şəhərində müxtəlif ünvanlarda ölkə ərazisində yaşama hüququ verən sənədləri olmayan əcnəbilərə qarşı DİN-in BPQMİ-nin Qanunsuz Miqrasiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən tədbirlər keçirilib.

Tədbirlərlə müxtəlif ölkələrin vətəndaşı olan ümumilikdə 21 nəfər qeyd edilən qanun pozuntusuna yol verdikləri üçün saxlanılıblar.

Araşdırma zamanı həmin əcnəbilərin pul müqabilində guya ölkəmizdən tranzit kimi istifadə olunmaqla qeyri-qanun yollarla Avropa ölkələrinə, xüsusən də Polşaya keçidinin təmin ediləcəyi vədi ilə döləduzluğa məruz qalmaları müəyyən

edilib. Onlar barəsində İnzibati Xətalar Məcəlləsinin müvafiq maddəsinə əsasən protokol tərtib edilib.

Xarici ölkə vətəndaşlarına qarşı döləduzluq etmək-

də şübhəli bilinən E.Camalıov barəsində araşdırmalar davam etdirilir.

Qeyd edilib ki, polis əməkdaşları tərəfindən 2024-cü ilin əvvəlindən ke-

çirilən tədbirlərlə ölkə ərazisində yaşama hüququ verən sənədləri olmayan 102 əcnəbi vətəndaş müəyyən edilib və barələrində müvafiq tədbirlər görüldü.

Bu həftə də qızılın qiymətləri yeni rekordla imza atıb. Yaxın Şərqdə artan geosiyasi gərginlik, İranın hücumlarından sonra İsrailin qisas alacağı gözləntiləri fonunda isə artmağa davam edir. Məlumatla görə, Nyu-York Comex birjasında bazar ertəsi sessiyanın sonunda iyun ayı qızıl müqavilələri üzrə kotirovkalar 0,4% artaraq bir unsiya üçün 2383 dollar olub. Çərşənbə axşamı ticarət zamanı onların qiyməti 0,3% artaraq bir unsiya üçün 2 389,5 dollar olub. Bu arada "Citi Research" analitikləri yaxın 6-18 ay ərzində qızılın bir unsiya üçün 3 min dollara qədər bahalaşa biləcəyini proqnozlaşdırıblar.

Beynəlxalq Qızıl Araşdırma Mərkəzinin proqnozu-na görə qızılın qiymətində bahalaşma davam edəcək. Qiymət artımı növbəti illərdə də davam edəcək. Proqnozlara görə, yaxın zamanda qızıla tələbat ən azı 25 faiz artacaq.

Bes qızılın sürətlə bahalaşmasının Azərbaycandakı toy biznesinə hansı təsiri ola bilər, nəzərə alsaq ki, toy-nişan mərasimləri ailələrin qızıl-zinət əşyaları almaq qabiliyyətindən xeyli dərəcədə asılıdır.

Əhali də son günlər qızılın qiymətinin artmasından şikayətlidir. Qeyd edilir ki, bir neçə ay əvvəl satışa qoyulan sadə zinyət əşyaları belə bahalaşmış.

Bizimlə söhbətdə satıcılar da dedilər ki, qızılın növbədən asılı olmayaraq qra-

tərkibində qiymətli metallardan istifadə olunur. Gələcəkdə onların da qiymətinin artmasına təsiri olacaq. Sözsüz ki, adət-ənənələrimizi, yeni ailə quranlara qiymətli əşyaların hədiyyə olunması ənənəsini nəzərə alsaq, yeni ailə quranların büdcəsinə təsir göstərə bilər. Gənc ailələr və onların valideynləri qızılın qiymətinin artmasından qorxmasınlar. Çünki qızıl həmişə aktiv deyil, tez likvidliyi olan aktivdir, daim onun qiyməti artır. Bu baxımdan qızıla qoyulan yatırım, gənc ailələrin bir-birinə etdiyi hədiyyələr onların gələcək maddi rifahının yüksəlməsinə səbəb olur. O baxımdan qızılın qiymətinin artması gənc ailələri qorxutmamalıdır".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli də qızılın qiymətinin

Qızıl sürətlə bahalaşır - toylar azalacaq?

Ekspert hesab edir ki, nəinki toy bazarı, elektron avadanlıqların qiymətində də artım ola bilər...

dirməyəcək və ya faiz endirmənin həcmi və dinamikası kiçik olacaq. Başqa sözlə, qızılın qiymətinin belə kəskin artmasında FED-in təsirləri azdır, hətta yox kimidir.

Deməli, qızılın qiymətinin kəskin artması daha çox risklərlə bağlıdır, geosiyasi risklər, müharibələrin daha da alovlanması riskləri və ən vacibi, böyük iqtisadi böhranın qapıda olması riski - bütün bunlar "güvenli liman" kimi qızılı önə çıxarır. Mən dəfələrlə publik çıxışlarımda id-

vurulan böyük zərbə insanlıq tarixində ən böyük cinayətlərdən biri oldu, amma heç kim də buna görə məsuliyyət daşımadı, çünki regional müharibələr diqqəti başqa səmərəyə yönəltdi.

Dünya çox böyük tələtlərin artıq içindədir, qızıl qiymətləri isə böhranın daha da dərinləşəcəyinin xəbərcisidir. Çıxış yolu isə yeni global masadan, dünyanın yeni təhlükəsizlik konsepsiyasının qurulmasından keçir. Ümid edirəm ki, 2025-ci il ye-

Bu il Azərbaycana real investisiyalar 3% artacaq

"S&P Global Ratings" 2024-cü il üzrə Azərbaycana real investisiyaların 3% artacağını proqnozlaşdırıb.

"APA-Economics" bu barədə reyting agentliyinə istinadən xəbər verir. Məlumatla görə, investisiyaların ÜDM-də çəkisi isə 15,84% təşkil edəcək.

S&P həmçinin, bu il Azərbaycanın xalis gəlirlərinin (Savings/GDP) ÜDM-in 27,03%-ə çatacağını açıqlayıb. Reyting agentliyi tərəfindən ölkənin məhsul və xidmətlər üzrə ümumi ixracı isə ÜDM-in 46,70%-i həcmində proqnozlaşdırılıb.

Xaricdə "iş düzəldən" şirkət rəhbərlərinə cinayət işi açılıb

Xarici ölkələrdə işlə təmin etmək adı altında vətəndaşlara məxsus pul vəsaitlərinin ələ keçirilməsi faktı üzrə cinayət işi başlanıb. APA xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Xəbəre görə, Baş prokuror yanında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazara Nəzarət Dövlət Xidmətindən və vətəndaşlardan daxil olmuş məlumatlar üzrə aparılmış araşdırma əsasında "Recent Group" və "Area Alfa Group" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətlərinin rəhbər vəzifəli şəxsləri barəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

İstintaqla qeyd edilən hüquqi şəxslərin direktorları Sevinc Aslanova və Kamil Curayevin Almaniya, Hollandiya, Slovakiya və başqa ölkələrə iş vizası və dəvəti alınması, eləcə də digər növ məşğulluq məsələlərinin həllinə dair yalan vədlər verməklə 2023-2024-cü illər ərzində ayrı-ayrı vətəndaşlara məxsus müxtəlif məbləğlərdə pul vəsaitlərini onların etibarından sui-istifadə edərək almalarına dair əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Hazırda qeyd olunan bütün faktlar üzrə zərərçəkmiş şəxslərin dairəsi və vurulmuş ziyanın məbləğinin tam müəyyən edilməsi istiqamətində istintaq tədbirləri davam etdirilir.

mı 20-25 manat arasında qalxıb: "Bahalaşma iki aydır ki, davam edir. Brilyant dəstlər iki ay əvvəl 2500 manat idisə, indi 3000 manatadır. 585 əyar qızılın bir qramı 110 manata satılır, alış isə 75 manatdır. 750 əyar qızılın bir qramı 140-145 manatadır, 750 əyar qızılın lom alış qiyməti isə 95 manatdır. Qızılın hazırda alıcılıq qabiliyyəti aşağı düşüb. Amma bununla belə alanlar da var. Toy üçün bəzən məcbur olub alırlar, hədiyyə üçün alırlar. Əlbəttə, qiymətlər çox qalxıb, proqnoz edilir ki, hələ bundan sonra da artım olacaq".

İqtisadçı-ekspert Eyyub Kərimli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, qızılın bahalaşması tək toy biznesinə deyil, müəyyən mənada digər sahələrə də öz təsirlərini göstərə bilər: "Elektron avadanlıqların qiymətində də artım ola bilər. Yarımkəçiricilərin də

qalxması ilə bağlı öz sosial media hesabında maraqlı fikirlər səsləndirib. O deyib ki, dünyada qızılın qiymətinin kəskin qalxması yaxşı əlamət deyil: "Tarixən böyük müharibələrdən, təlatümlərdən, böhranlardan öncə qızılın qiyməti kəskin artır. Çünki qızıl həmişə böhranlar zamanı "güvenli liman" rolunu oynayır. Yeganə obyektiv iqtisadi səbəb kimi onu demək olardı ki, ABŞ Mərkəzi Bankı (FED) yaxın zamanlarda uçot dərəcəsini aşağı çəkməyə başlayacaq, deməli, dünyada yenidən "ucuz" və uzunmüddətli pullar yaranacaq, kredit faizləri aşağı düşəcək, sərbəst vəsaitin bir qismi birjalara, səhm bazarına və qızıla gedəcək - yeni, iqtisadi səbəb tək budur, və ya, bu ola bilər, amma görürük ki, ABŞ-da inflyasiya düşmür, deməli FED sürətlə faiz en-

dia etmişdim ki, dünyada "pandemiyanın" cinayətkarlığına idarə edilməsi, 17-18 trilyon dollar pul çap edib dünyaya səpilməsi, iqtisadiyyatın bilərək çökdürülməsi, logistik xətlərin dağıdılması böyük müharibələrə, ciddi iqtisadi böhrana səbəb olacaq - bu haqda 2020-ci ildə dəfələrlə yazmışdım. O zaman Rusiyanın Ukraynaya hərbi təcavüzü, Yaxın Şərq böhranı hələ baş verməmişdi. İndi dünya elə qarışıb ki, hətta nüvə zərbələri belə ciddi olaraq təhdidə çevrilib, yeni, sülhün əsas qoruyucusu olan (bəli, məhz nüvə silahı sülhün zəmanəti, böyük müharibələrin qarşısını alan çəkirdirici amil) nüvə silahı, İndi insanlığın böyük faciəsinə çevrilmək üzrədir.

Pandemiyanın bərabər idarə edilməsi, insanların haqq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılması, iqtisadiyyata

ni masanın qurulması ilə yadda qalacaq, əksər ölkələr qane edəcək beynəlxalq hüquq yenidən təsis ediləcək. Təəssüf ki, bu qaydaların güclülər müəyyən edəcək, amma ədalət olmasa, ədalətin gücü güclünün ədaləti ilə əvəz edilməyə, bu da uzunmüddətli sülhə gətirib çıxartmayacaq. Deməli, hələ bir müddət dünyada ciddi dalğalanmalar olacaq - Azərbaycan siyasi-diplomatik, ciddi və işlək ittifaqların qurulması nöqtəyi-nəzərindən güclü mövqedədir, amma bəsit iqtisadi model məmləkətin "yumşaq qarnıdır". Belə bəsit iqtisadiyyat dünyada olan çağırışlara cavab vermir, deməli, əsas hədəf iqtisadi transformasiya olmalıdır, amma bu transformasiya siyasi-idarəetmə islahatları olmadan mümkün deyil..."

✎ **Afaq MİRAYIQ,**
"Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 66 (8439) 19 aprel 2024

Antarktidanın sirləri üzə çıxdı: İnanılmaz kəşf

Antarktidada aparılan son tədqiqatlar zamanı NASA mütəxəssisləri Cənub Qütbündə getdikcə daha çox müəmmal hadisələrlə qarşılaşırlar. Müasir elmə görə, Antarktida Yer kürəsinin ən sirli və az öyrənilmiş qitəsidir. Cənub qitəsində NASA alimləri üçün çaşqınlıq yaradan bu açıqlanmayan hadisələrdən biri də nəhəng buz blokunun qopmasıdır.

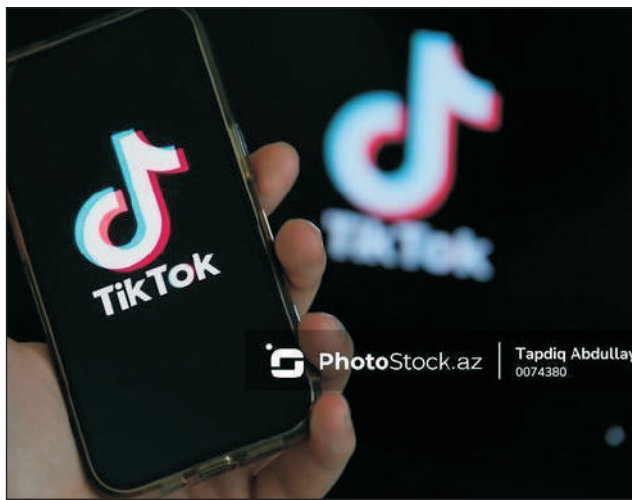
Yeni yaranan aysberqin çəkisi milyardlarla tondur və ölçüsü dörd Londonla müqayisə edilə bilər. Hazırda Antarktidanın bu nəhəng fragmenti okeanda üzməkdə davam edir. Tədqiqatçılar belə nəhəng aysberqlərin sayının zamanla arta biləcəyini irəli sürürlər. Alimlərin proqnozlarına görə, belə hadisələr gələcəkdə sahilyanı şəhərlər üçün fəlakətli nəticələrə səbəb ola bilər.

Lakin alimləri ən çox təəccübləndirən Antarktidanın buz örtüyü altında vulkanların aşkarlanmasıdır. Hazırda aşkar edilmiş vulkanlar hələ də qar və buzla örtülüdür, lakin seysmoloqlar onların aktivləşmə ehtimalını istisna etmirlər. Mütəxəssislərin fikrincə, belə bir püskürmə global daşqınlara və çoxlu sayda insanın ölümünə səbəb ola bilər. Həmçinin elmi fərziyyə də var ki, qitənin müasir ərazisi vaxtilə mifik Atlantidanın bir hissəsi olub.

Bu nəzəriyyənin tərəfdarları iddia edirlər ki, mifik ada-dövlət Atlantida boğulmayıb, donub qalıb və hazırda Cənub Qütbü kimi tanınır. Bununla belə, bu nəzəriyyənin heç bir elmi əsası yoxdur, çünki qitə zəif öyrənilmiş olaraq qalır və fərziyyə özü əlavə sübut tələb edir. Bundan əlavə, Kaliforniya Universitetinin alimləri qitənin quruda ən dərin yerini kəşf edə biliblər.

Tədqiqatçılar Şərqi Antarktidadakı Denman buzlağının altındakı kanyonun dəniz səviyyəsindən 3 500 metr aşağıda uzandığını müəyyən ediblər. Alimlər qeyd edirlər ki, bu kanyon o qədər dərin ki, səs əksi onun dibindən deyil, divarlardan gəlir. Belə buzlaqların xüsusiyyətlərini anlamaq alimlərə global istiləşmənin təsirlərini daha dəqiq proqnozlaşdırmağa imkan verir.

Qırğızıstanda "TikTok"un fəaliyyəti dayandırıldı

Qırğızıstanda "TikTok"un fəaliyyəti dayandırılıb. Bu barədə yerli mediada xəbər yayılıb. Bildirilib ki, artıq həm mobil cihazlardan, həm də kompüterlərdən sosial şəbəkəyə daxil olmaq, demək olar ki, mümkün deyil.

Bundan əvvəl Qırğızıstanın Milli Təhlükəsizlik

Dövlət Komitəsi sözügedən sosial şəbəkəni uşaqların sağlamlığına, onların intellektual, əqli, mənəvi və əxlaqi inkişafına zərər vurduğu iddiası ilə xidməti bloklamağı xahiş etmişdi. Bununla əlaqədar olaraq departament Rəqəmsal İnkişaf Nazirliyinə məktub göndərərək aprelin 18-dək ölkədə "TikTok"a girişin məhdudlaşdırılmasını tələb edib. Qeyd edək ki, ölkədə sosial şəbəkənin bloklanması ideyası ilk dəfə 2023-cü ilin avqustunda irəli sürülüb. Lakin bu günə qədər heç bir tədbir görülməyib.

ABŞ-nin yeni sualtı dronu özünü enerji ilə təmin edəcək

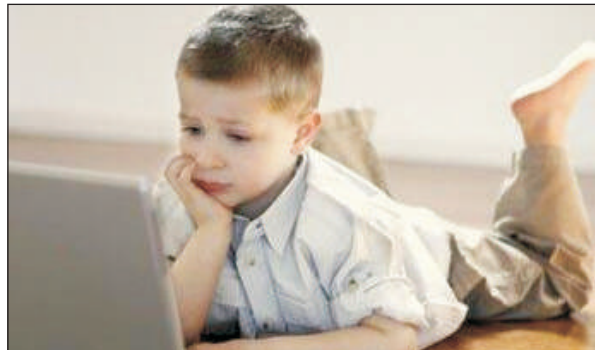
ABŞ-nin müdafiə şirkəti skat balığına bənzərən "Manta Ray" aparatı istehsal edib. O, gələcəyin müharibələrini dəyişdirə biləcək yeni texnologiyalara uyğun olaraq hazırlanır. Qeyd olunur ki, skata bənzərliklə yanaşı, o, dənizdə qığırdaqlı balıqların hərəkətlərini təkrarlaya bilər. Pilotsuz üzən aparat suyun dibində qala biləcək. Hazırda dronun özü üçün enerji istehsal etməsinə kömək olacaq texnologiyalar hazırlanır.

Qurğuda drondan peyklərə məlumat ötürəcək antenin quraşdırılması planlaşdırılır. Bu cihazın hələ optimal avtonomluq səviyyəsinə çatmalı olduğu bildirilir. Alimlərin dronlarla həyata keçirməyi planlaşdırdıqları digər ideyalara xəritəçəkmə, mina aşkarlama və passiv müşahidə daxildir.

Bunları bilirsinizmi?

- Liftdə ayna qoyulmasının əsas səbəbi qapılar açılarkən kabinənin yerində olduğunu görməkdir.
- Fillərin rəngi əslində boz deyil qızılı-torpaq rəngidir. Boz görünmələrinin səbəbi palçıqlı suların üzərlərində qurumasıdır.
- Qiymətli daşların çoxu bir neçə elementin birləşməsindən meydana gəlir, yalnız brilyant tamamilə karbondan əmələ gəlir.
- Albert Eynşteyn 9 yaşından sonra tam danışmağa başlayıb. Buna görə də ailəsi onun əqli cəhətdən qüsurlu olduğunu düşünüb.
- "Santa Klaus"un paltarı əslində yaşıl rəngdədir. Ancaq bir kola markası onu qırmızı-ağ olaraq dünyaya tanıdıb.
- Qütb ayları isti və nəmli mühitdə qaldıqları zaman kürklərinin rəngi yaşıl rəngə çevrilir.
- Alma, soğan və kartofulun dadı eynidir. Yalnızca qoxuları fərqlidir. Əslində hamısı şirindir.
- Göytürklər turşuyan çatdığı turşuluğunu azaltmaq üçün üzərinə su töküblər. Beləliklə özləri də bilmədən ayrıntı kəşf ediblər.
- Dünyanın ən sürətli böyüyən bitkisi bambuk ağacıdır. Ağac gündə 90 santimetr uzanır.
- Dünyada ən çox satılan telefon "Nokia" markasının 2003-cü ildə satışa çıxardığı, 250 milyon ədəd satılan "Nokia 1100"dür.
- Soğan doğrادیğınız zaman gözünüzün yaşarmasını istəmirsinizsə, saqqız çeynəyin.
- İnsanın saçı üç kilo ağırlıq qaldıra biləcək gücdədir.
- Ölüm anında toxunma və görmə hissindən sonra eşitmə bacarığı itirilir. Ürək dayandıqdan sonra insan beyni 2 dəqiqə boyunca səsə qəbul edə bilər.

Bu asılılıq uşaqlarda ruhi xəstəliklərə səbəb olur

Aparılan araşdırmalar göstərib ki, smartfon, sosial media və video oyunlarına aludə olan uşaqlar həyatlarının daha sonrakı dövrlərində psixoloji problemlərlə üzləşirlər. Kanadalı alimlər uşaqlıq və yeniyetməlik dövründə smartfondan, sosial mediadan istifadə edənlərin 23 yaşına çatdıqda paranoya, şizofreniya, halüsinasiyalarla üzləşmə ehtimallarının çox olduğunu müəyyən ediblər.

Tədqiqatçıların fikrincə, texnologiyanın özü əslində problemin səbəbi olmaya bilər. Belə ki, uşağın bu cihazlara aludə olması onun onsuz da ruhi xəstəliklərə qarşı həssas olduğuna dair xəbərdarlıq hesab edilməlidir. "JAMA Psychiatry" jurnalında dərc edilən araşdırmanı həyata keçirən komanda bildirib:

"Smartfon, internet və sosial media asılılığı ilə psixi sağlamlıq problemləri, valideynlərin psixi sağlamlıq problemləri, təklik, zorakılıq və valideyn-uşaq münasibətlərindəki problemlər arasında əlaqə var".

Tədqiqatçılar, həmçinin xəbərdarlıq ediblər ki, aludə olan yeniyetmələri birdən-birə ekranlardan məhrum olmağa məcbur etmək nəticə verməyəcək, bu, hətta daha pis nəticələrə səbəb ola bilər. Sonradan kompüterdən istifadəni əhəmiyyətli dərəcədə azaldanların (digər şəxsi təcrübələr nəzərə alınmaqla) belə yetkinlik dövründə daha tez-tez psixotik təcrübələr yaşadıkları anlaşılib.

Həmçinin qeyd olunub ki, depressiya video oyun aludəçiliyi və ya televizor asılılığından daha çox internetdən istifadə ilə əlaqədardır. Texnologiyayı günahlandırmazdan əvvəl uşaq və ya yeniyetmənin niyə aludə olduğunu düşünmək tövsiyə olunub.

Oksford Universitetindən Dr. Simona vurğulayıb ki, yeniyetməlik dövründə yüksək rəqəmsal texnologiyadan istifadə səbəb olmaqdan çox, sonrakı psixi sağlamlıq problemlərinin erkən əlaməti ola bilər.

O, həmçinin mütəxəssislərin rəqəmsal texnologiyayı bütün müasir problemlərin kök səbəbi kimi görməkdən uzaqlaşdıqlarını söyləyib:

"Uşağın və ya yeniyetmənin yaşadığı şərait çox vaxt həm mediadan istifadənin artmasının, həm də psixi sağlamlıq problemlərinin əsası qoyur".

Qeyd edək ki, tədqiqat 1997-1998-ci il təvəllüdü 2 120 kanadalının media verdişləri və psixotik təcrübələri əsasında aparılıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500